

Društva ljudske tehnike

žarišča tehnične vzgoje med šolsko in kmečko mladino

Nekaj misli pred skupščino Okrajnega odbora Ljudske tehnike v Celju

Te dni se organizacije Ljudske tehnike na področju celjskega okraja pripravljajo na redni občni zbor svojega okrajnega odbora. Ta skupščina pa ne bo važna samo zaradi pregleda dosedanjega uspešnega dela, temveč v enaki meri tudi zaradi razčiščenja nekaterih problemov, ki so se pokazali pri dosedanjem delu društev in klubov Ljudske tehnike.

Solska reforma je dala politehnični vzgoji mladine na osnovnih šolah eno glavnih mest. Pri uvajanju tehničnega pouka na osemletkah so v marsičem pomagala tudi društva Ljudske tehnike, saj imamo samo v najbližji okolici nekaj lepih primerov, ko so organizacije Ljudske tehnike ne samo materialno podprle takšno delo med učenci na šolah, temveč celo uredile in opremile posebne delavnice, v katerih se shaja šolska mladina. Tako so mnoga društva Ljudske tehnike dala šolam kader in materialno osnovo za politehnično vzgojo otrok. Navzlic vsem tem prizadevanjem organizacij Ljudske tehnike, pa šole na vse to še niso dale ustreznega odgovora. V kolikor se ta odgovor pričakuje v konkretizaciji učnih načrtov, pa je odprtih še nekaj drugih vprašanj. Funkcionarje Ljudske tehnike na območju celjskega okraja zanimajo predvsem naslednji problemi: kakšno vlogo naj bi imela Ljudska tehnika kot organizacija na šolah in nadalje kako naj društva Ljudske tehnike

vrednost, posredovali naprej, bodisi kot učilo, bodisi kot trajno vrednost, ali kako drugače. Lep primer takšnega dela so učenci, zbrani v geografskem krožku na tretji osnovni šoli v Celju, ki so po naročilu Muzeja izdelali maketo trajne vrednosti. Ko organizacije Ljudske tehnike postavljajo to zahtevo, hkrati priporočajo, da naj bi vlogo posredovalca takih izdelkov prevzele šolske zadruge. S takim načinom plasiranja izdelkov, bi si učenci tudi zagotovili minimalna sredstva za nadaljnje delo.

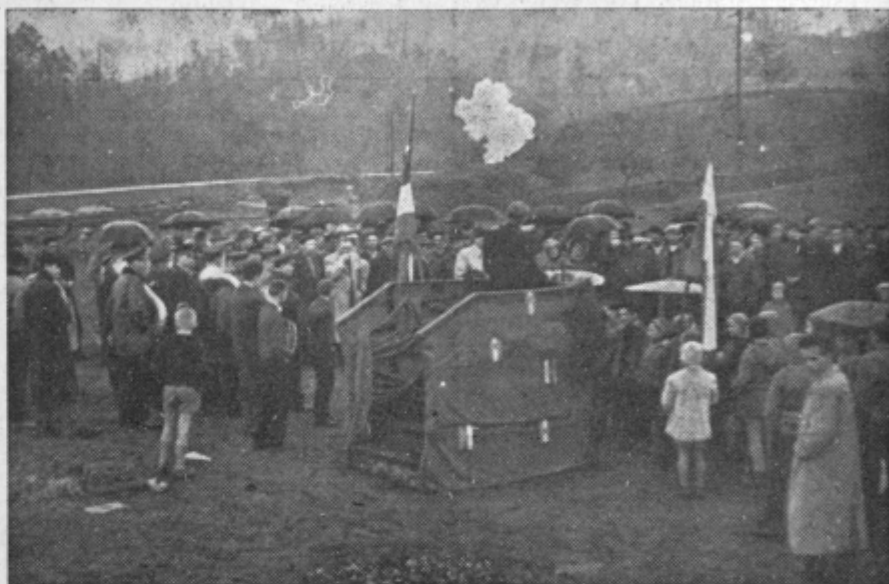
Tretje vprašanje, ki se pojavlja s politehnično vzgojo na naših šolah, pa tiči v obstoju in delovanju tako imenovanih servisov. Po prvi zamisli naj bi take servise ustanovili pri občinah in prav tako pri okrajnem odboru Ljudske tehnike. Naloga občinskih servisov naj bi bila predvsem v zbiranju najrazličnejšega lahko pogrešnega materiala pri gospodarskih organizacijah; naloga okrajnega servisa pa nato ta material pravilno in najbolj smotno

vodnje in podobno. In, končno — v podjetjih je tudi najmočnejša koncentracija tehničnega kadra, ki je našel v društvi Ljudske tehnike hvaležno obliko svojega nadaljnega dela in strokovnega izpopolnjevanja. Ceravno imamo že nekaj primerov, ko so društva Ljudske tehnike pri podjetjih premagala ozko področje tovarniškega dela in stopila s svojo dejavnostjo tudi na vas (o njihovi pomoči šolam smo že prej govorili), pa se vendarle čedalje bolj pojavlja zahteva po širjenju tehnične vzgoje tudi med prebivalci naših vasi, zlasti pa med kmečko mladino. V tem smislu so nekatera društva Ljudske tehnike (Zreče, Prebold itd.) začela ustanavljati po vaseh, oziroma pri kmetijskih zadrukah klube, ki so glede na materialno in kadrovsko osnovo vezani na matično društvo v podjetju. S tem so močnejša društva Ljudske tehnike nehoti sprejela patronat nad takimi klubi. Rezultat takega odnosa pa se kaže v živahnem delu na vasi, v lažjem premagovanju težav in podobno.

Kot svojevrstna enota je nastalo društvo Ljudske tehnike pri kmetijski zadružni organizaciji v Mozirju. To je tudi edini primer obstoja društva Ljudske tehnike v takem območju. To je začetek; zato je težko govoriti, kako se bo društvo uveljavilo pri nadaljnjem delu.

Cisto na svoj način je zrastle društvo (Nadaljevanje na 5. str.)

Štórski železarji proslavljajo 40-letnico ZKJ in SKOJ

Kljub dežju, ki je narahlo rosil, so se pred dnevi zbrali štórski železarji in s skromno slavnostjo pričeli svoje delovne akcije v počastitev 40-letnice ZKJ in SKOJ. Zasadi so prve lopate na prostoru, kjer bodo do jeseni uredili lepo športno igrišče. Poleg tega imajo v načrtu še zgraditev vodovoda, dograditev ceste na Svetino in ureditev vsega kraja, predvsem pa novega naselja na Lipi.

Stab delovnih akcij je že izdelal podrobne načrte, uvodna slavnost pa je pokazala, da bodo Storjani tudi to svojo obljubo, kot vse dosedanje naloge, izpolnili z navdušenjem in s tem najlepše počastili spomin na herojsko borbo delavskega razreda z ZKJ na čelu.

Z OBČNEGA ZBORA GOSTINSKE ZBORNICE ZA OKRAJ CELJE

PRIZNANJE GOSTINSKIM DELAVCEM

Na občnem zboru Gostinske zbornice za okraj Celje, ki je bil v tork v dvorani OZZ v Celju, so delegati v razpravi kritično ocenili stanje v gostinstvu in nakazali tudi nekaj koristnih pobud za izboljšanje obstoječega stanja.

Cepprav posluje v celjskem okraju manj kot polovica predvojnega števila gostinskih obratov, obstoječa gostišča zadoščajo, primanjkuje pa še vedno prenočišč in sodobno urejenih restavracij. Ob tej ugotovitvi pa ne moremo trditi, da je tudi ureditev gostišč primerna današnjim prilikam in zahtevam.

Po prometu najmočnejša ter tehnično in poslovno najbolj urejena so gostinska podjetja. Takih gostinskih obratov je v celjskem okraju 28 in za njih lahko trdimo, da poslovanje in organizacija dela v glavnem ustreza sodobnemu gostinskemu podjetju.

Najbolj izpolnjujejo številčno gostinsko mrežo zasebne gostilne, saj jih je v okraju 200, vendar pa so najslabše urejene, hkrati pa ne nudijo vseh uslug, temveč se predvsem bavijo s točenjem alkoholnih pijač. Zaradi obilne sadne in vinske letine v preteklem letu so zasebne gostilne prizadete, ker se je v zadnjem času močno razpalo črno točenje alkoholnih pijač pri proizvajalcih in prekupevalcih, kar se občutno odraža v manjšem prometu po gostilnah. Na črno prodajajo in točijo vino celo v Celju in Gaberju, na podeželju pa je ta pojav zajel širok obseg. Vsi napor, da bi zatrli nedovoljene vinotoče, doslej niso rodili nikakršnih uspehov. Zato bo v bodoče potrebno, da bodo člani zbornice vztrajneje prijavljali kršitelje. Kajti samo tarnanje proti takim pojavom brez konkretnih prijav ne more biti uspešno.

Tehnična in higienska ureditev ter oprema zlasti manjših gostinskih obratov še vedno ni zadovoljiva, medtem ko so nekatera gostišča, ki so imela dovolj investicijskih sredstev, opremila obrate s sodobno opremo, predvsem hladilniki,

kuhinjskimi stroji itd. Pri tem pa je treba omeniti okolnost, ki so jo delegati kritizirali, da za sodobno opremo ni moč kupiti nadomestnih delov in tudi ni delavnic, v katerih bi popravljali pokvarjene stroje.

Lani so bili spremenjeni predpisi glede nakupa kmetijskih pridelkov, ki prepovedujejo gostinskim podjetjem in gostilnam neposreden nakup od kmetijskih proizvajalcev. Zaradi tega so nastopile težave glede preskrbe gostinstva predvsem v Rogški Slatini in Laškem, ker občini nista hoteli izjemnih dovoljenj za nakup kmetijskih pridelkov od kmetovalcev, kmetijske zadruge in trgovine pa teh pridelkov največkrat niso imele pravočasno in dovolj na zalogi. Zato so se delegati sicer strinjali, da gredo vsi odkupi preko kmetijskih zadrug, vendar so menili, da bi bilo koristno v izjemnih primerih na podlagi občinskih odlokov dovoliti nakup manjših količin povrtnin. Ta nakup naj bi zajemal zraven povrtnine tudi mleko, mlečne izdelke, jajca, perutnino, gozdne sadeže in podobno.

V sezonskih gostiščih pa so težave tudi glede planiranja prometa, saj so cene uslugam določili že lani v oktobru, medtem ko se cene prehranbenim artiklom dvigajo, kot je bil primer s krompirjem. Delegati so tudi menili, da nudi sedanja participacija deviz za gostinske usluge inozemcem premajhno stimulacijo za kolektiv. Devize, ki ostanejo gostinskemu podjetju, pa naj bi se zbirale v posebnem skladu pri okrajni ali republiški zbornici, iz katerega bi črpali sredstva za nabavo tehnične opreme ter za propagando v inozemstvu.

Gostinstvo je lani doseglo kar lepe uspehe. Zaradi prizadevanj za dober poslovni uspeh gostinskih delavcev ter zaradi zmerne določitve obveznosti do družbe v sistem pavšaliranja je lani ostalo okoli 36 milijonov sredstev za investicije. Pohvale vredna je tudi ugo-

tovitev, da so se gostinski delavci v celjskem okraju lani odpovedali izplačilu dveh mesečnih plač nad tarifnimi postavkami, čeprav so tarifne postavke v gostinstvu dokaj nizke in je ustvarjeni dohodek omogočal višja izplačila. To so kolektivi storili z namenom, da

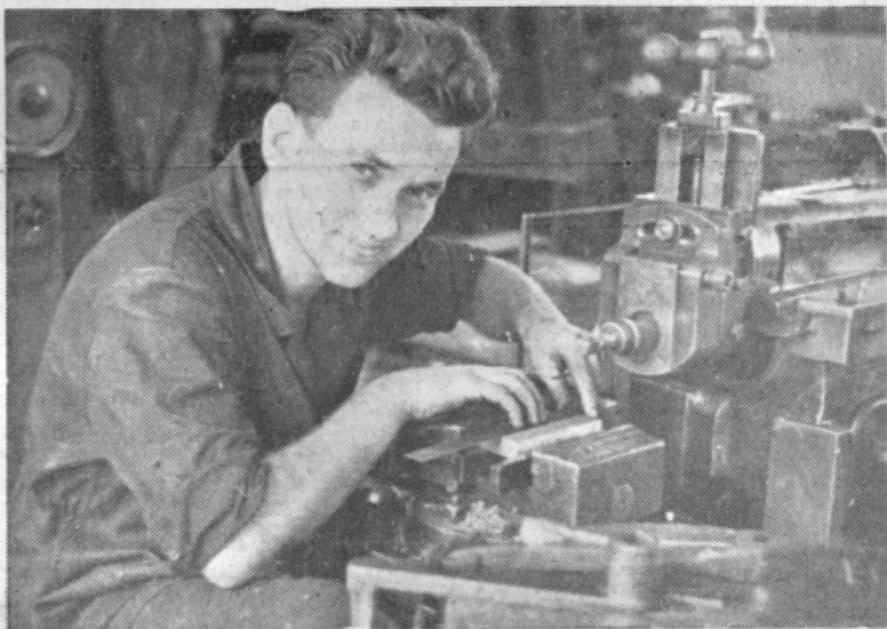
(Nadaljevanje na 2. str.)

Pred štafeto mladosti

Uvod v proslavo Dneva mladosti, praznika naše mladine, bo vsekakor že tradicionalna štafeta mladosti, ki je vsa zadnja leta bila nadvse veličastna manifestacija vsega našega ljudstva.

Štafeta mladosti bo letos potekala v območju našega okraja že 21. in 22. aprila. Skozi celjski okraj bosta potekali dve glavni republiški progi — ena iz Ljutomer preko Slovenskih Konjic, Celja in Laškega na Zidani most ter od tod dalje proti Ljubljani, druga pa iz Murskega Središča na Maribor, Slovenj Gradec, Velenje, Sočanje, Mozirje, Gornji grad na Crnivec in od tam dalje proti Ljubljani. Na ti dve republiški progi bo vezanih v območju celjskega okraja 33 lokalnih prog, od katerih bodo najpomembnejše okrajne proge iz Kozjega in Vranskega v Celje ter iz Logarske doline v Gornji grad. Štafeta mladosti bo potekala v šmarski, konjski, šentjurski, žalski in celjski občini 21. aprila v popoldanskem urah in se bodo zgrnile v Celje, od koder bo štafeta nadaljevala pot v laško občino dne 22. aprila. V sočanski in mozirski občini bo štafeta 22. aprila v dopoldanskem času, na Crnivcu pa bodo predali štafeto palico ljubljanskim tekačem nekaj pred 14. uro.

Letošnja štafeta mladosti bo vsekakor v znamenju praznovanja 40. obletnice KPJ. Njena izvedba bo vsekakor bolj slavnostna kot prejšnja leta, udeležba številnejša, potekala pa bo po vseh krajih, pomembnih iz revolucionarne dobe naše Partije kakor tudi iz dobe NOB. Povsod se že živahno pripravljajo za to vseljudsko prireditev, ki bo povezala vse naše politične in množične organizacije. Brez dvoma bodo tekači »štafete mladosti« tudi letos deležni veličastnih sprejemov v vseh naših večjih krajih in bodo povsod sprejemali številna pisma — čestitke k rojstnemu dnevu predsednika republike tovariša Tita.

usmerjajo šolsko mladino v svojo dejavnost izven šolskega pouka.

Društva Ljudske tehnike na območju našega okraja se zlasti v zadnjem obdobju zavzemajo za uresničenje načela — proč z igračkami pri praktičnem delu. To načelo pa istočasno narekuje, da naj člani najrazličnejših krožkov in klubov ustvarjajo pri svojem delu, učenju in izpopolnjevanju uporabne in zato koristne izdelke, ki jih bodo lahko kot blago, ki ima svojo

razdeliti med posamezne interese, oziroma ga zamenjavati med posameznimi občinskimi področji.

V dosedanjem delu organizacij Ljudske tehnike so se vsaj na celjskem področju najbolj uveljavila društva znotraj gospodarskih podjetij. To je čisto naravna posledica, saj so podjetja dala v vseh primerih prvo materialno osnovo za delo takšne organizacije, na drugi strani pa jih tudi spodbujala k osvajanju nove proiz-

DELAVSKI SVET V VELENJSKEM RUDNIKU JE POTRDIL ZAKLJUCNI RACUN ZA LETO 1958

ODLIČNA ORGANIZACIJA DELA - ZATO TUDI PRODUKTIVNOST NARAŠČA

Pred dnevi so na seji delavskega sveta Rudnika lignita Velenje sprejeli zaključni račun za leto 1958. Lani so nakopali v rudniku 1.710.000 ton lignita. Letos predvidevajo 1.900.000 ton. Za kapitalno izgradnjo je bilo vloženi lani 848 milijonov. Pričeli so graditi objekte na zahodnem polju kot upravno poslopje, skladišče in samo jamo. Za družbeni standard je šlo 699 milijonov, in sicer predvsem za gradnjo stanovanj in komunalnih naprav.

Celotni dohodek v letu 1958 je bil 4 milijarde 130 milijonov. Cisti dohodek podjetja pa 1 milijardo in 243 milijonov. Od tega je bilo porabljenih za osebne dohodeke 1 milijarda 15 milijonov. Preostalo so razdelili takole: 7 milijonov v rezervni sklad, 2 milijona za izredni proračunski prispevek, 2 milijona za skupni sklad industrije in rudarstva. V sklad skupne uporabe so namenili 216 milijonov din. Kar 5 % tega so namenili za podpore organizacijam in društvom v kraju. Ves preostali del pa so namenili za družbeni standard: za stanovanja, trgovine, kulturni dom — skratka za vse najpotrebnejše, kar

v Velenju že sedaj nujno rabijo. Zaključni račun je pokazal, da je ostalo dobro zapisanih še 80 milijonov 850.000 din. Od teh so dali v sklad za skupno uporabo 20 milijonov in se ta poveča na 236 milijonov. 60 milijonov bodo razdelili med zaposlene v rudniku, 1.200.000 pa bodo dali za ureditev okrepčevalnice. Tako bodo rudarji dobili mrzla jedila, pozneje pa tudi mleko. Problem družbene prehrane bo rešen naslednje leto, ko bo zgrajen hotel, v katerem bo tudi poseben obrat za družbeno prehrano s samopostrežbo.

Zaključni račun podjetja kaže na njegovo dobro gospodarjenje. Lani se je rudniški učinek dvignil za 7,75 % in je znašal 3,56 tone na zaposlenega. Letos je še porasel. Tako je v februarju znašal na odkop nad 10 ton na rudarja, kar prekaša že nekatere srednjeevropske rudnike. V prvih treh mesecih letos so prodali 60.000 ton lignita več kot v I. tromesečju lani. Organizacija dela je odlična in zato uspehi ne izostajajo. Produktivnost narašča, ker je tu akcija sindikata, delavskega sveta in organizacije ZK enotna.

Razgibati vaše odbore SZDL

V Smarju pri Jelšah je bila pretekli teden prva seja novega občinskega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva. Izvolili so ožje predsedstvo. Za predsednika je bil ponovno izvoljen tov. Franc Zupanc, za podpredsednika Milan Črepinšek in za sekretarja Franc Kovačič. Izvolili so tudi tri komisije: komisijo za družbeno upravljanje, komisijo za družbene organizacije in komisijo za žene. Ugotovili so, da je vse premalo volivcev vključenih v SZDL in bo v prihodnje potrebno več pozornosti

posvetiti osnovnim organizacijam na terenu. Večina organizacij se je združila tako, da zajemajo področja kmetijskih zadrug. Pred vaškimi odbori stoje odgovorne naloge predvsem v zvezi z razvojem kmetijstva, ki je na Smarskem prvenstvenega značaja. Sklenili so, da bodo pregledali delo vseh osnovnih organizacij, uredili evidenco, pozivili splošen študij in kot najvažnejšo nalogo: tesno sodelovali z gospodarskimi in društvenimi organizacijami.

Jasen odgovor zaplotnikom

Ponovno je bilo nekaj primerov, da politične organizacije dobivajo razna pisma od anonimnih piscev. Pošteno in zlasti demokratično je, če na taka pisma ne odgovarjamo, ker je to poniževalno za pisca, nevedno človeka in največkrat dokaz, da so pisci ljudje, ki ne razumejo in nimajo ničesar skupnega s sistemom neposredne demokracije pri nas. Neposredna demokracija terja in sili ljudi na delovnih mestih ter v sredini, v kateri živijo, da sodelujejo v delu in borbi za izboljšanje življenja vseh delovnih ljudi pri nas. To pa seveda s svojim delom, iniciativno, prednostjo in konstruktivnimi predlogi, ne pa s puhlimi socialističnimi frazami, demagogijo in zaplotništvom.

Pisec zadnjega pisma Občinskemu odboru SZDL in OSS v Celju verjetno še nikoli ni bil v kolektivu, vsaj v takem ne, kjer ogromna večina njegovih članov konstruktivno, često zelo odločno in prizadevno, prednostjo in konstruktivnimi predlogi, ne pa s puhlimi socialističnimi frazami, demagogijo in zaplotništvom.

Na anonimko izjemoma reagiramo, ker so v njej prikazane slabosti, ki ustvarjajo resnično mnoga nezadovoljstva pri dodeljevanju stanovanj, pri nesocialističnih odnosih med ljudmi, ki se odražajo tudi v tituliranju za »gospodom« in pri nesocialističnih težnjah posameznikov za neopravičenimi zasluži itd. Takih slabosti ni malo. Naše organizacije, ljudski odbori in njihovi organi še premalo reagirajo nanje.

Toda pisci naj vedo, da je možno reševati te slabosti le z boljšim in uspešnejšim delom ter z aktivnim, poštenim, odločnim in ne zaplotniškim sodelovanjem v naših organih komunalnega sistema, v delavskem in družbenem upravljanju. Toda vedno, ko govorimo o delitvi ustvarjenih dohodkov, se moramo zavedati, da je dohodek treba najprej ustvariti. To pa ni možno s parolami, temveč s konstruktivnim delom, ki je često izredno težko. Zato pa bo prav, če se bomo tudi pri tem dosledno držali naših načel: »Vsakomur po njegovem delu in po njegovih zaslugah!« Da pa bodo pri tem merila res za vsakogar enaka, smo vsi odgovorni. Toda napak ne bomo odstranjevali s strahopetnostjo, neiskrenostjo, demagogijo in anonimnimi, zaplotniškimi pismi, temveč s svojim odločnim, poštenim, doslednim in javnim nastopom.

Mladina celjske gimnazije za obletnico ZKJ

Na gimnaziji v Celju se mladinci precej pripravljajo na proslavo 40. obletnice Zveze komunistov. Mladinski komite pripravlja kot osrednjo prireditev nočni tek z baklami po ulicah mesta. Povabili so že ekipe vseh slovenskih srednjih šol. Prireditve bo 18. aprila, proga bo dolga 5000 m in jo bodo ekipe pretekle v šafeti.

Na proslavo se pripravljajo tudi vsi krožki. Omeniti je treba literarni krožek, ki bo organiziral literarni večer mladih piscev na zavodu, izšla pa bo tudi posebna, slovesna številka Brstičev, glasila mladih literatov. Razen tega bodo razredni pripravili intimitne proslave. Mladinci gimnazije bodo z lastnimi močmi zgradili tudi športno igrišče za zavodom.

Prvi koraki »COMETA« v Zrečah

V začetku letošnjega leta so v Zrečah ustanovili podjetje za izdelovanje umetnih brusov »Cometa«. V ustanovitvi tega podjetja se zrcali v prvi vrsti skrb za delovnega človeka. Znano je namreč, da je doslej naša kovinska industrija uporabljala pri brušenju nekaterih elementov velike naravne bruse, ki so jih iz žive skale lomili pri podjetju »Kambrus« v Rogatcu. Kakor proizvodnja teh velikih brusov, tako je tudi njihovo obratovanje v podjetjih puščalo za seboj nepopravljive posledice — silikoza. Da bi omejili širjenje te težke poklicne bolezni, so se v Zrečah odločili za proizvodnjo umetnih brusov, predvsem velikih. Tako je prišlo tudi do ustanovitve podjetja, oziroma obrtne delavnice, ki zaenkrat še dela bolj pod nadzorom tamošnje tovarne orodja in članov Društva ljudske tehnike. Pa še nekaj — za prve korake »Cometa« nosi veliko zaslug tudi kolektiv umetnih brusov »Swaty« v Mariboru, ki je nesebično posredoval potrebne delovne in proizvodne izkušnje, dal v lastni tovarni prve napotke bodočemu obratovodji in tudi zdaj pomagal pri prvih izdelkih novega podjetja.

KONSTRUKTIVNA PRIPOROČILA

KAZE, DA JE ZBOR PROIZVAJALCEV OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA CELJE PRVI NASEL USTREZNO POT KONSTRUKTIVNEGA, USPEŠNEGA IN PREDVSEM SISTEMATIČNEGA DELA, KI GA LAHKO UVELJAVI DO MEJE POMEMBOSTI, KI JO JE ZBORU PROIZVAJALCEV DOLOČIL ZAKONODAJALEC. ZADNJA SEJA ZBORA PROIZVAJALCEV CELJSKE OBČINE, KO SO OBRAVNAVALI TRÉNUJNO NAJBOLJ PÉREČÉ GOSPODARSKE PRÓBLÉME, JE TO ZGOVÓRNO POTRDIŁA. SEJA IN PREDVSEM SMOTRI, KI SO JIH ZASLEDOVALI, SO IMELI TRDEN TEMÉLJ.

Zbor proizvajalcev Občinskega ljudskega odbora Celje je na zadnji seji razpravljal o gibanju osebnih dohodkov zaposlenih, o problemih zaposlejanja nove delovne sile, proizvodnosti in o stanju priprave za izdelavo novih tarifnih pravilnikov. Zasedanja zbora proizvajalcev so se udeležili tudi predstavniki delavskih svetov gospodarskih organizacij in direktorji celjskih podjetij.

Značilno za zadnje zasedanje je vzorna priprava in je bila nekoristna razprava že vnaprej izključena, uganibanje in slepomnenje pa onemogočeno. Govorniki so obravnavali predvsem štiri osnovne probleme: posledice prekomernega zaposlejanja nove delovne sile, možnosti za izboljšanje razmerja med delom po času in učinku, nepotrebno prelivanje delovne sile iz podjetja v podjetje in o gibanju osebnih prejemkov zaposlenih.

Lani je število zaposlenih v celjski občini poraslo kar za 10 odstotkov, kar je v občinskem merilu bistveno zmanjšalo uspeh v prizadevanju za višjo storilnost. Storitnost je namreč porasla komaj za 2,4 odstotka, napram predvidenemu porastu za 7 odstotkov. Ta spodrsilaj se zelo neugodno odraža pri uresničevanju vseh nalog perspektivnega plana občine.

Razprava, pa tudi analiza stanja je pokazala, da so to v veliki meri povzročile subjektivne slabosti gospodarskih organizacij. Zato je toliko bolj umestno priporočilo zbora proizvajalcev, ki poziva gospodarske organizacije na umirjenost in disciplino. Pri tem ne gre za diktat, niti logost, še manj pa za birokratski poseg oblastnega organa. Zmanjševanje skupnega uspeha zaradi nekaterih slabosti, ki bi jih z odločnimi ukrepi odpravili, pa opravičuje odločno stališče zbora proizvajalcev.

O vključevanju delovnih mest v normni sistem — z drugo besedo uveljavljanje načela nagrajevanja po učinku, so veliko govorili. Ugotovili so tudi, da v večini podjetij obstajajo še velike možnosti za uvažanje načina nagrajevanja po učinku. Hkrati so odborniki poudarili, da bi šabloniziranje lahko imelo nasproten učinek. Nagrajevanje po učinku ima popoln učinek le tedaj, če zagotavlja pogoje za višjo proizvodnost. Če pa je normiranje samo sebi v namen, je lahko zelo škodljivo. Vzoredno pa je v vsakem posameznem primeru pretehtati tudi ekonomičnost in učinkovitost sprememb.

Prelivanje delovne sile iz podjetja v podjetje je v celjski občini dokaj pereč

Priznanje gostinskim delavcem

(Nadaljevanje s 1. strani)

bi pridobili sredstva za obnovo gostinskih obratov in opreme. Gostinska podjetja so lani ustvarila poleg amortizacijskih sredstev še blizu 43 milijonov din sredstev za lastne sklade, ki so jih uporabila predvsem za modernizacijo svojih obratov. Razen lastnih sredstev pa so bili lani prvič na razpolago tudi zvezni, okrajni in občinski krediti predvsem za obnovo dveh hotelov in vodovoda v Rogški Slatini.

Tudi letos so dane možnosti za najetje posojil. Vendar jih gostinska podjetja ne koristijo dovolj, ker niso pravočasno pripravila investicijskih programov in gradbenih načrtov, kar je osnovni pogoj za koriščenje kreditov. Zato bi naj vsaj večja gostinska podjetja izdelala program investicij vsaj za 5 let naprej ne glede na trenutne možnosti za najetje posojila.

Lani se je povečal promet v gostinstvu za 14,4 odstotka. Zanimivo je to, da so gostišča lani prodala za 13,3% več jedil kot predlanskim, medtem ko je prodaja pijače padla v zadnjem četrtletju lanskega leta v primerjavi s istim obdobjem 1957 leta kar za 22,7 odstotkov. Lani so začeli graditi v Celju tudi 16-stanovanjski blok za gostinske delavce, ki bo veljal 38 milijonov din.

Gostinci v celjskem okraju si prizadevajo čim bolj utrditi tudi delavsko upravljanje, saj so v ta namen priredili več tečajev. Hkrati pa skrb za vzgojo novih, predvsem mladih kadrov. Lani so gostinski obrati sprejeli v uk 36 vajencev, gostinsko šolo v Ljubljani pa obiskuje 39 vajencev s področja celjskega okraja. Za izpopolnjevanje gostinskih kadrov pa je zbornica organizirala 2 tečaja v Laškem, na katerih si je pridobilo strokovno izobrazbo 74 polkvalificiranih delavcev.

Tudi glede turizma in družbene prehrane je bilo izrečeno dovolj vzpodbudnih besed. Predvsem bo treba v gostinskem in turističnem pogledu urediti Zgornjo Savinjsko in Logarsko dolino, dokončati nedograjeno gostišče Turist v Gornjem gradu in urediti gostišče v zadržnem domu v Solčavi. Družbeno prehrano pa bo treba ob pod-

pori vseh ostalih činiteljev rešiti predvsem v Celju in Velenju, kjer je ta problem najbolj pereč.

V razpravi je sodeloval tudi predsednik Gostinske zbornice LRS tovariš Vinko Šumrada, ki je med drugim dal priznanje celjski gostinski zbornici za veliko skrb pri vzgoji kadrov, za zavest gostinskih delavcev, ki so se odrekli plačam nad tarifnimi postavkami v korist obnove gostinskih obratov, za prizadevanje zbornice pri sestavljanju novih tarifnih pravilnikov o nagrajevanju po delovnem uspehu ter za tesno in uspešno sodelovanje zbornice z okrajnim in občinskimi ljudskimi odbori.

Na kraju so delegati izvolili nov upravni odbor, za predsednika zbornice pa so ponovno izvolili tov. Zmagoslava Likarja. —ma—

problem. O tem zgovorno pričajo številke. Od skupno 8578 zaposlenih v industriji je lani zapustilo delo 1560 ljudi, na novo pa se je v tem času zaposlilo 2250 oseb. Vzrok fluktuacije je vsekakor iskati v enakih pogojih in prejemkih za delo na približno enakem delovnem mestu v različnih podjetjih. Navzoči so opozorili tudi na druge momente, ki lahko občutno vplivajo na fluktuacijo. To so predvsem različni delovni pogoji in druge ugodnosti, ki jih podjetja nudijo članom kolektiva (domovi oddiha, topli obroki, itd.). Značilna je tudi ugotovitev zbora proizvajalcev, da bi se stanje bistveno popravilo, če bi podjetja bila bolj pozorna pri sprejemanju ljudi na delo. Le v redkih podjetjih novega delavca vprašajo, kje je delal doslej, kako dolgo in kolikokrat se je »selil«. Nesporno bi bilo preseljevanja mnogomani, če bi ljudje občutili, da je špekulacija s selitvami negotova in zanje škodljiva.

Zniževanje prejemkov zaposlenih v povprečju za preteklo obdobje je neposredno povezano z omenjenimi pojavi. Napačna

politika zaposlejanja, samo rahel porast proizvodnosti in velike izgube zaradi neupravičenih in opravičenih izostankov, je v veliki meri vplivala na padec prejemkov v povprečju. Zato je zbor proizvajalcev podčrtal predvsem priporočilo, da podjetja zaježijo neupravičene izostanke, onemogočijo prekomerno zaposlejanje in z ustavitvijo nepotrebno in škodljivo prelivanja delovne sile iz podjetja v podjetje.

Razprava o pripravah novih tarifnih pravilnikov je bila obširna in predvsem podrobna. Osnovna načela, ki so jih pri tem osvojili, so tesno povezana z vprašanjem storilnosti. Slednje pa je trdno povezano s sistemom nagrajevanja. Skratka od vsakega posameznika, njegove zainteresiranosti za dvigovanje storilnosti, od tarifnega pravilnika, ki bo to usmeril, je odvisno koliki bodo uspehi vsakega podjetja. Istočasno pa se je zbor proizvajalcev odločno zavezal za iste kriterije in ostrino pri merjenju dela, premijskih osnov in upravičenosti za premijo, ter za možnosti za napredovanje na vseh delovnih mestih v podjetju.

Iz zgodovine delavskega gibanja in KPJ

1. APRILA 1942

V začetku aprila 1942 je Glavni štab partizanskih odredov Slovenije izdal naredbi o reorganizaciji slovenskih partizanskih enot v odrede in skupine odredov. V skladu s to naredbi so začeli iz dotedanjih samostojnih ali nepovezanih partizanskih čet in bataljonov, ki so operirali na ozemlju Slovenije, ustanavljati večje in močnejše enote — partizanske odrede.

Odlok o reorganizaciji slovenskih partizanskih enot je bil zelo važen za nadaljnji razvoj oborožene oslajevanja slovenskega naroda.

6. APRILA 1941

V zgodnjem jutru 6. aprila 1941 sta hitlerjevska Nemčija in fašistična Italija brez napovedi napadli Jugoslavijo. Pred splošnim napadom je 484 nemških bombnikov in 250 lovskih letal divjaško bombardiralo Beograd. V nezaščitenem Beogradu je bilo prvi dan vojne ubitih 10.000 ljudi.

Vojna je našla kraljevino Jugoslavijo popolnoma nepripravljeno. Vojska je bila slabo oborožena in neizveščana. Zaradi slabe organizacije in delovanja pete kolone je nastal v državi splošen nered.

Ze četrti dan vojne je prišlo do popolnega razsula kraljevske vojske. Kralj, vlada in del buržoaznih politikov so se najprej zatekli v Crno goro, nato z letali zbežali k zahodnim zaveznikom, ljudstvo pa prepuščili na milost in nemilost zavojalca.

Samo Komunistična partija Jugoslavije je ostala zvesta svojemu ljudstvu. Se pred začetkom vojne je CK KPJ pozval vse napredne sile, naj se zberejo in združijo za obrambo dežele pred fašizmom.

Toda vsa prizadevanja komunistov in drugih rodoljubov niso mogla rešiti dežele pred porazom. 17. aprila so predstavniki vrhovnega povelstva podpisali kapitulacijo. Napočilo je eno najtežjih obdobij v zgodovini jugoslovanskih narodov.

7. APRILA 1897

Dne 7. aprila je izšla v Beogradu prva številka lista »Radničke novine«, ki je imel važno vlogo v širjenju socialistične misli in v razvoju delavskega gibanja v Srbiji. Izhajati je začel v času, ko se je začelo v Srbiji iz nepovezanih delavskih društev in skupin organizirati socialistično gibanje in je kot centralni delavski list od prve številke podpiral te napore.

pogled po svetu * pogled po svetu

Oppenheimer, fizik in matematik, ki ga je junija 1. 1942 Roosevelt imenoval »primadono« nuklearne fizike, je lani na nekem predavanju, ki ga je imel na Sorboni, izjavil: Nisem fabrikant orožja. Upal sem, da bo eksplozija H-bombe pomenila konec vojne za vse čase.

Danes imenujejo profesorja Oppenheimerja (Oppie mu pravijo njegovi učenci) modernega Prometeja, ki je po grški bajki ukradel bogovom ogenj in ga dal ljudem. Tudi nuklearna fizika je dala ljudem tako moč, ki po svoji naravi odpira v zgodovini človeštva nov vek, kakor je tudi iznajdba ognja pomenila povod velikanski korak k napredku človeštva. Nekateri jezikovni filozofi pravijo, da je človek tedaj spregovoril.

Naj bi tudi zdaj spregovoril z novim jezikom, z besedo miru in soglasja.

Ali to mu gre težko od srca! Postavim, ves svet menda res pričakuje, da bo po 11. maju, po sestanku štirih velikih zunanjih ministrov letošnja pomlad prinesla nekaj let pričakovanih miru. Nekateri pa ne. Tudi nuklearna fizika je dala ljudem tako moč, ki po svoji naravi odpira v zgodovini človeštva nov vek, kakor je tudi iznajdba ognja pomenila povod velikanski korak k napredku človeštva. Nekateri jezikovni filozofi pravijo, da je človek tedaj spregovoril.

Naj bi tudi zdaj spregovoril z novim jezikom, z besedo miru in soglasja.

Ali to mu gre težko od srca! Postavim, ves svet menda res pričakuje, da bo po 11. maju, po sestanku štirih velikih zunanjih ministrov letošnja pomlad prinesla nekaj let pričakovanih miru. Nekateri pa ne. Tudi nuklearna fizika je dala ljudem tako moč, ki po svoji naravi odpira v zgodovini človeštva nov vek, kakor je tudi iznajdba ognja pomenila povod velikanski korak k napredku človeštva. Nekateri jezikovni filozofi pravijo, da je človek tedaj spregovoril.

tonu so se zbrali ob 10-letnici NATO znanosti ministri (NORTH ATLANTIC TREATY ORGANISATION) in eden najvidnejših, Spaak, je govoril, da mora biti NATO pakt bolj buden kot kdajkoli, kajti SZ ne prestanto povečuje svojo vojaško moč. Istočasno SZ s svojo blokovsko politiko, LR Kitajska in za njo druge vzhodne države s svojimi napadi na našo državo opravičujejo očitke zahodne propagande, da gre za nestrpen imperializem.

Eisenhower je na tej seji NATO ministrov tudi govoril in pustil vrata za razgovore široko odprta, vendar se mu je zdelo najbolj potrebno govoriti o enotnosti NATO pakta, ki da edina jamči »svobodo«, poglobitvi element Zahoda. Enotnost je verjetno poudarjal zato, ker NATO pakt Evropcem ni prav nič simpatičen, celo Nemci, ki so s to vojaško karto po vojni pospravili marsikateri dobiček, ki je bolj pripadal kakim drugim državi, te dni godrnjajo, da si pakt ni pridobil nobene popularnosti.

Kako bi tudi ne! Adenauer si je predstavljaj združitev Nemčije tako, da bi Zahodna Nemčija brez vsakega kompromisa pospravila Vzhodno Nemčijo, poleg tega pa naj bi ostalo odprto še vprašanje meja na Odr in Niši. Nemška domišljavost gre tako daleč, da bi ne pristala na nobeno teritorialno »spremembo«, če je že izgubila imperialno vojno. Tu, pa naj bi šlo za

odpis 13 odstotkov nemškega ozemlja! De Gaulle ni skrilval tega in tudi Eisenhower je menda na nek način pokazal, da iz tega ne bodo delali problema. SZ snubi Anglijo in ji kadi prav v stilu starega klasičnega reka ad capitandum benevolentiam, kajti Angleži si res resno prizadevajo, da bi Anglija ne zdrsnila na nivo drugorazredne države. Če iz osi Pariz—Bonn ne bo nič, obstoji zares za Nemčijo nevarnost, da postane objekt svetovne politike, namesto da bi bila upoštevan subjekt. A nikar si ne delajmo utvar!

Francija res ni v zavidanju vrednem položaju. To se kaže tudi v tem, kako nemški kapital gleda na investicije v Sahari. Nemški finančni menijo, da de Gaulle ne bo zmogel dolgo vzdrževati 600.000 vojakov v Alžiru. Govori se tudi, da je tajna diplomacija na delu, da bi se vojna v Alžiru vendarle končala. Ferhat Abbas se bo sestal z Nehrujem, kar ni majhna stvar. Zastopnik alžirskega gibanja stoji slej ko prej na stališču, da gre Alžir samo v svobodno »asociacijo« s Francijo, nikakor pa ne v imperialno skupnost.

Za ves svet je velenzailen upor v Tibetu. Tibetška vlada se je uprla Pekingu in upor je dobil nacionalni obseg. Peking očita Lhasi, da se je povezala s Cankajškom, da je kršila sporazum o mirni osvoboditvi Tibeta iz l. 1951, ker ni vključila tibetske vojske v kitajsko in ker se ni lotila revolucionarnih sprememb, poleg tega pa je Dalaj-lama obdržal okoli sebe vso fevdalno — teokratsko aristokracijo, ki je, razume se, po svoji naravi bila zoper vsako socialno spremembo. Za človeško zgodovino tak zaplet ni nekaj novega, za ta zgodovinski trenutek pa je važno vedeti in ugotoviti, če ta mirna osvoboditev Tibeta le ni bila preveč neučinkovita, tako da so se reakcionarne plasti lahko naslonile na gesta o avtonomiji in na vse, kar k temu spada. Indijska politika pri vsem tem kaže, da stvar ni preprosta. Vsekakor pa je silhueta Dalaj-lame, bežečega čez 5000 m visoka predgorja Himalaje preko Butana v severovzhodno Indijo, na obzorju tega zgodovinskega trenutka ena najbolj markantnih na planetu.

Naj za konec povemo še to, da je naša sosedna Italija pristala na priprave za dirigiranje izstrelke na svojem ozemlju. S tem se je odpovedala samostojnosti v vojni — upajmo, da je ne bo — obenem pa je pokazala, kako si zamišlja sodelovanje s sosedji. SZ je protestirala, protestiramo tudi mi iz razlogov, ki jih ni treba navajati. T. O.

ZA MALE, MALE KRAJCARJE...

Našim pevskim zborom

Na nedavni okrajni skupščini Svobod in prosvetnih društev smo slišali razveseljive številke: V okraju deluje okrog 60 pevskih zborov. V to številko so vključeni le tisti šolski mladinski zbori, ki so včlanjeni kot sekcija v kako kulturo društvo. Skupaj združujejo vsi zbori preko 1.500 pevcev. V glavnem so naši zbori že preživeli tako imenovano »čitalništvo«. V programih prevladujejo pesmi s sodobno tematiko in vsebino, katerim se, kar je razumljivo in prav, na koncu pridruži še narodna pesem. Sodobne umetne pesmi pa največ pojo le celjski zbori in še ti se je priučijo le z dolgotrajnimi vajami, ker so pač zahtevne.

Prezahtevne sodobne pesmi kritizirajo skoraj vsi pevководje. Zeleli bi lažjih pesmi, ker bi bilo to pač za zbor bolj ekonomično in efektivno, ker bi lepše zazvene. Poglejmo pa, ali je taka želja pravilna in napredna?

Živimo v času naglega razvoja industrializacije, mehanizacije, motorizacije. Življenje teče v hitrem tempu, v vrenju, kipenju in neprestanem izpreminjanju polti in oblik v graditvi naše socialistične družbe. Pri nas pa še tembolj, ker moramo istočasno nadoknaditi zaostalost in še dohitevati stvarnost v svetovnem merilu. Ker pa pri tem hodimo popolnoma svojo pot in ne moremo nikogar posnemati, marsikdaj tudi kaj »zaškriljaje«.

Sodobni skladatelj s svojo tankočutnostjo in ostrim poslušom pač ne more pisati drugače, kakor življenje teče, torej sodobno. Pa saj je v vokalni glasbi tudi vezan na tekst, ki danes ni več gladko tekoč, simetričen, rimen itd., zato je lahko s svojo glasbo besedilo le ilustrira. Da pa tako besedilo zahteva pogosto menjavanje ritma, vedno več polifonije in disonanc, je razumljivo. Sodobni skladatelj hodi torej pravo pot, zato se moramo z njegovimi skladbami sprijazniti kot dejstvom, saj bi vsako »poenostavljanje« pomenilo pot nazaj, torej ne realno ilustracijo našega sodobnega življenja. Sodobnih skladb pa imamo dovolj, zahvaljujoč se veliki tvornosti naših ustvarjalcev. Tožimo le, da so prezahtevne.

Danes z veseljem ugotavljamo, da tudi v individualnem kmetijstvu korakamo naglo navzgor. Prednosti železnega pluga, traktorja, umetnih gnojil, cepiv, škropiv, selekcije itd. se že zaveda večina naših kmetov. Težje je s kooperacijami, ki pomeni misleno preobrazbo, pa vendar tudi lepo napreduje.

Pri naših pevskih zborih pa je situacija obratna. Miselnost preobrazba, to je težnja za sodobno tematiko je splošna, borba za kvaliteto jasna stvar, toda še vedno enak način kot je bil na prvi pevski vaji. Se vedno orjemo z lesenim plugom, krampom in lopato. Danes še večina naših pevskih zborov vadi na pamet. Če pa imajo pevci note v rokah, jih imajo v glavnem zaradi besedila, manjši del za »orientacijo« ritma in melodike. Popolno pismenost pa ima le malo pevcev. Vzemimo, da pevovodja prinese pred zbor na primer Gobčev

»Vihare«, ki navsezadnje ni niti ena izmed najzahtevnejših skladb. Koliko je bilo potrebno vaj »za guljenje« take pesmi, naj pove tisti, ki se je z njo ukvarjal. In efekt: slaba izvedba, ker taka pesem zahteva še potem, ko jo pevci že znajo, časa, da se »uleže«. Ker se pa pevci menjavajo, in če jo hoče še peti, začni znova. Če bi pevovodja zabeležil ure, koliko jih je porabil za eno tako sodobno skladbo, da jo je usposobil za nastop, bi prav hitro zaključil. Bolje bi bilo čas uporabiti za glasbeno opismenjenost zborov in pred začetkom vsake vaje posredovati pevcom kratke lekcije iz ritmike in metodike. Uspeh bo že viden pri naslednji pesmi, kjer bo manj težav in pri sistematičnem delu pa vse manj in manj, zbor pa bo postal sodobna kulturna enota.

Tu pa je tudi edini izhod, če hočemo, da bodo naši zbori še sploh lahko živeli. Z novimi metodami pa začnimo takoj, ker nas bo vsaki mesec odlašanja bolj in bolj odtujeval od resničnega življenja in sodobnih skladb. Glasbena opismenjenost je torej življenjska nujsnost vsakega zborovodje. Danes je zamudil tek življenja vsak državljan, ki dnevno ne prečita časopisa, mi pa smo zamudili leta in desetletja.

Moje mišljenje je, da je to tudi eden izmed glavnih vzrokov, zakaj mladina »sovrži« naše pevske vaje. Živi pač sodobno; hitreje si zapomni ritem in melodije, ker ima že neko, čeprav ne zadovoljivo osnovo iz šole, zato so ji naše pevske vaje

predolgočasne. V njih je premalo ritma, sprememb in disonanc.

Tovariš Franc Leskošek je na lanski okrajni konferenci ZKJ zelo preprosto povedal, da ima socializem samo dva sovražnika: to sta ljudska neumnost in lenoba. O neukosti pevcev sem že povedal, lenoba pa je tisti čas, ki nas neprestano preganja, ker ga pač ne znamo pravilno izrabiti, naši pevski zbori pa prav gotovo najmanj. Ali je to racionalno, da danes pevovodja vadi sam svoj zbor v krajih, kjer sta dva ali več pevovodij? Z enim glasom delaš, trije pa počivajo, se dolgočasijo ali klepetajo. Mar bi delala dva z deljenimi glasovi, pa bi bil pri obeh zborih dvojni uspeh. Korepeticija (prim. kooperacija — korepeticija) je danes nujna stvar. Takih krajev pa imamo v našem okraju kar precej, kjer bi lahko to izvedli. Toda vse preveč smo še »zaljubljeni« v svoje zborovne neradi puščamo koga blizu, zlasti če je še mlajši in neizkušen. Zavedajmo pa se, da je kultura samo ena, lahko pa so poudarki različni, toda pri skupnem delu se bodo morali uglašiti na tisto struno, ki jo zahteva naše stvarno življenje.

Mislím, da bomo vsi pevci našega okraja, poleg vsebinsko ustrežajočih programov, pa le najdostojneje proslavili 40. obletnico ZKJ in SKOJ s tem, da bomo prelomili s staro tradicijo pevskih vaj in začeli naše delo po nakazanih smernicah.

Ne tratimo časa in postanimo sodobni izobraževalci naše pevske kulture!

GLEDALIŠKI LISTI IV.

Ceravno gledališko leto (sezona) še ni pri kraju, se vendar že dajo razbrati nekateri poglobljeni obrisi statistične evidence. Vsekakor je zanimivo, če primerjamo lanske in letošnje številke o abonmentih, predstavah in obisku.

Lanska sezona (1957/58) je bila doslej rekordna — tako doma kakor na gostovanjih je bilo največ predstav in največ posamičnega obiska. **Letošnja evidenca kaže zopetno porast!** Če primerjamo čas od začetka sezone do vključno 28. marca 1958 oziroma 1959, dobimo tole zanimivo razpredelnico:

	do 28. marca 1957/58	28. marca 1958/59
vseh abonmentov	1.875	2.239
od tega šolskih	1.136	1.458
»večernih« abonmentov	739	781
skupni obisk	42.638	43.680
od tega v Celju	27.743	29.028
na gostovanjih	14.895	14.652

Dejstvo je torej, da se še slej ko prej čuti tendenca naraščanja pri gledališkem obisku. Sam tempo tega naraščanja iz leta v leto se je sicer nekoliko zmanjšal (skoki niso več tako veliki), a jasno je, da obisk tako v Celju kot v zunanjih krajih še vedno polagoma raste. Razumljivo je seveda, da tudi te številke še dolgo ne morejo zadovoljiti naših želja, čeprav so bistveno višje kot pred nekaj leti. Saj vemo, da je zlasti malo načrt rezervar novega občinstva (predvsem glede na socialni sestav) — a tudi v tem pogledu se je razvoj že opazno premaknil z mrtve točke. Redne gledališke predstave v Cinkarni, dogovor za vrsto predstav v sindikalni dvorani »Ingrada«, zaključene predstave za delovne kolektive (železničarji, Gradis, Ingrad) — so prodori v tej smeri. — Toliko bolj vzpodbudno je prebiranje te evidence, če upoštevamo, da je ta rast zanimanja zapisana celo ob času, ko je doživljalo gledališče nekaj mesecev kritične situacije, ker zaradi sovpadanja nekaterih neugodnih okoliščin povprečno ob-

činstvo kar po vrsti ni bilo zadovoljno z nekaterimi deli. Če je torej obisk raste celo v teh kritičnih mesecih, lahko upravičeno računamo, da bo ob normalizaciji odnosov med gledališčem pa občinstvom raste še znatno bolj. Ta normalizacija se pa zdaj že čuti.

Ta teden je ves z znamenju gostovanja. V ponedeljek in torek smo bili zopet v Mariboru, kjer je SLG odigralo že šest predstav »Klič, M! za umor« po želji mariborskih abonmentov. V nedeljo bomo gostovali v ljubljanski drami »Molkom« in »Situacijami«. V ponedeljek nam pa osrednje slovensko gledališče vrne obisk — uprizorili bodo že dolgo obljubljeno Zmajčev »dramsko epizodo V pristanu so orehove lupine«. Uprizoritev je vsekakor zanimiva: saj je bila na lanskem »Sterijinem pozorju« v Novem Sadu nagrajena kot najboljša gledališka uprizoritev (vzeto v celoti) v preteklem letu v vsej Jugoslaviji. Če upoštevamo vrhunsko za sedbo režije (Slavko Jan) in vlog (Vida Juvanov, Lojze Potokar, Elvira Kraljeva, Boris Kralj, Majda Potokarjeva, Duša Počkajeva, Pavle Kovič) — je ta ocena že vnaprej kar nekaj razumljiva. In ne nazadnje mora biti mikavno, da spoznamo že drugo — tako visoko ocenjeno — dramsko delo celjskega rojaka Janeza Zmavca.

OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-I

OB 40-LETNICI ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSAVIJE

Če pomeni narodnoosvobodilna borba od leta 1941 do leta 1945 višek revolucionarnih naporov jugoslovanskih narodov, dosežen z nadčloveškimi žrtvami v borbi za nacionalno osvoboditev in za revolucijo, je to — gledano iz zgodovinske perspektive — samo logičen rezultat vse predhodne akcije Komunistične partije Jugoslavije. Politično enotnost, enotnost organizacije in discipline je bilo v teh letih mogoče doseči mnogo lažje kot kdajkoli prej oziroma kdajkoli pozneje. To je bil čas, ko predajanje kakršnikoli revolucionarni romantiki ni moglo najti osnove v širokih množicah. To je bil čas konkretne borbe z jasno označenim sovražnikom, kjer sta bili organiziranost in disciplina prvi pogoj uspeha, tako da je bila kakršnakoli individualistična, anarhistična samozave rovanost nemogoča, da, celo absurdna in zato v glavnem tudi nevarna. Zlasti slovensko razumništvo je v tej dobi častno izpolnilo svoje obveznosti in se z vso odločnostjo vključilo v revolucionarno akcijo slovenskega in jugoslovanskih narodov.

Danes včasih slišimo pripombe, češ da sedaj po osvoboditvi, v času graditve socializma, teh zaslug ne upoštevamo dovolj, zlasti ne zaslug slovenskega razumništva iz časa pred narodnoosvobodilno borbo in med njo. Govore o nekakšnem zapostavljanju inteligence v povojni dobi socialistične graditve, o premajhnem razumevanju za njene težnje v današnjem času in o premajhnem upoštevanju nalog, ki jih vrši v času graditve socializma. Ne mislimo, da je bilo katerokoli obdobje v razvoju Komunistične partije brez napak in da ni bilo slabosti v njenem delu. Tega seveda prav tako ne mislimo za čas od osvoboditve do danes. Vendar pa čenimo, da imajo danes take pripombe podlago predvsem v pojavih utrujenosti in nestrpnosti zaradi prepočasnega doseganja tistih ciljev, ki si jih je posameznik predstavjal kot zmago socializma. Današnji čas s kruto realnostjo razbija vse iluzije

Spomladanska razstava celjskih likovnih umetnikov v Slovenj Gradcu

V nedeljo, dne 5. t. m. je bila v Slovenj Gradcu odprta razstava 5 mladih celjskih likovnih umetnikov: kiparja Cesarja Cirila ter slikarjev Pavletič-Lorenčak Darinke, Lavrenčiča Avgusta, Zavolovška Lojzeta

civilizacija in kultura razvijati paralelno ter se preko človeške zavesti dopolnjevati. Če tega dopolnjevanja ni, nastopijo molnje v duševnosti neke epohe, naroda ali pa družbe. Pojavi se enostranskost.

V tej hiši so razstavljali celjski likovni umetniki. In v Celju?

in Miljača Adolfa. Dobro aranžirana razstava v lepo urejenih prostorih učinkuje na obiskovalca nad vse prijetno ter dokazuje, kako važno vlogo igra pri likovni razstavi ambient, v katerem umetnine živijo. Razstavi paviljon v Slovenj Gradcu, ki stopa v svojo 4. galerijsko sezono, je lep primer takega sožitja. Njegovi prostori, ki so bili lani preurejeni ter opremljeni z vsem potrebnim inventarjem, izolirajo umetnine od banalne vsakdanjosti, katero človek v razstavnih prostorih nikakor ne sme čutili, ter jih s svojo prostorno dispozicijo podpirajo v njihovem umetniškem učinku. Umetnost je kulturna manifestacija in kot taka zahteva kulturno okolje, ki se z improvizacijami ne da nadomestiti. Zato je razumevanje slovenjegrškega občinskega ljudskega odbora, ki je čutil potrebo in zato našel sredstva, da ustanovi stalen in primerno urejen razstavi paviljon, krasen primer menestva, ki v nobeni družbi ni in ne sme biti proglašeno za nepotrebno žrtev, brez katere se da živeti. Seveda se da živeti (biološko vzeto), vendar ni kulture brez žrtvovanja, kot ni civilizacije brez dela.

Vsaka civilizacijsko in družabno višje organizirana družba je brez kulture kot stavba brez strehe, katero lahko zamakajo vsakršni tuji vplivi. Edino kultura, kot najvišji izraz moralnih kvalitete naroda, lahko deluje kot njihov regulator in asinulator ter kot selektor njihovih globljih vrednot. Naj bo civilizacija še tako visoko razvita, brez kulture je oropana svojega zadnjega smisla, ker je brez nje kot drevo brez krošnje, ki se zaduši v svoji lastni nepopolnosti. Vsak življenjski proces je organski in kompleksen. Zato se morata

Umetnost je integralni del splošne kulture, zato je več kot samo ustvarjalna delavnost posameznika. Ona je bila in je velika služba skupnosti, šele v nji in z njenim dragocnim posredovanjem spoznavamo določeno okolje ali doba samega sebe, svoje vzore, svojega duha. Zato ima umetnost poleg dokumentarnega tudi svoj socialni pomen, katerega dobiva s posredovanjem razstavnih prostorov z občinstvom kot predstavnikom tradicionalne umetnostne gravitacije. V tem leži pomen galerij in razstavnih paviljonov kot aktivnih posredovalcev med umetnostjo in občinstvom. Čim večja je naseljena enota, toliko potrebnejša je ta povezava. K njej sili vse kulturno vzdušje, toda ne kot adicija, ampak kot potencia te potrebe. Če se tej kulturni potrebi dolgo časa ne zadoosti, se umakne apatičnosti in indiferentnosti do javnega nastopanja v lastnem kraju ter selitev drugam, kjer so ugodnejši pogoji za to. Temu psihološkemu stanju je pripisati anahronizem, da umetniki iz Celja razstavljajo v 15-krat manjšem Slovenj Gradcu, ker so tam naleteli na večje razumevanje, ki se kaže v urejenih razstavnih prostorih, kot doma. To je velik kulturni fiasco za Celje in izgovor, da se tudi v njem najdejo primerni razstavnih prostori, je jalov, ker takih prostorov ni, ali pa za tovrstne prireditve niso urejeni. Sodobna umetnostna produkcija zahteva, da je zahtevala v zgodovini vsaka, sebi primerne razstavne prostore, ki jo umetnostno dopolnjujejo in poudarjajo, ne pa uničujejo in degradirajo. Umetnost je kot duhovna avantgarda učiteljica življenja, ne pa njegova dekla in kot tako jo je treba tudi treirati. Jože Curk

Jugoslovanska pot zahteva vse večjo zavest in usposobljenost

gati birokratsko kasto kot posebno orodje za nasilje nad delovnim ljudstvom, ker seveda rodi odpor in reakcijo. V deželah, ki so šle po tej poti, pomeni uresničevanje te teorije latentno nevarnost za dogodke, podobne dogodkom pred nekaj leti na Madžarskem, Poljskem in v Vzhodni Nemčiji.

Komunistična partija Jugoslavije gre drugo pot, pot, ki zahteva mnogo več vztrajnosti, požrtvovalnosti in zavesti ljudi, pot, ki zahteva zavestnejše organizirano akcijo na podlagi pritegovanja zmerom širših delovnih množic k odločanju in upravljanju celotnega družbenega mehanizma. Na tej poti je popolnoma zgrešeno iskati vzore v zapadni demokraciji. Mislimo, da prav zadnji dogodki v Franciji najjasne kažejo absurdnost takih teorij in preživelost tako imenovane parlamentarne demokracije, ki vsak trenutek omogoča prehod v bolj ali manj odkrito diktaturo vladajočega buržoaznega razreda.

Jugoslovanska pot, pot neposredne demokracije, zahteva vse večjo zavest in usposobljenost delovnih ljudi — upravljalcev našega družbenega življenja. Zato zahteva tudi vse smotnejše zraščanje inteligence z delavskim razredom. Pri tem je treba pripomniti, da pot, ki jo danes ubira, recimo, Kitajska, ni pot zraščanja inteligence z delavskim razredom, ampak pomeni poglobljanje nasprotij in konfliktov med delavskim razredom in inteligenco, je pot, ki zahteva teorijo o posebni vlogi inteligence.

Naša pot, ki jo nakazuje štiridesetletni razvoj Komunistične partije Jugoslavije, je pot resničnega zraščanja inteligence z delavskim razredom in zahteva iskanje novih načinov in novih prijemov.

(Iz članka »Nekaj misli ob 40-letnici Zveze komunistov Jugoslavije«, ki ga je za 4. letošnje številko Naše sodobnosti napisal Boris Kraigher.)

Pred dnevi je v Beogradu razstavljala svoja kiparska dela kiparka Olga Jančič, ki je že dobro znana doma in v inozemstvu. Olga Jančič pripada grupi »Prostor 8«. Njena umetniška koncepcija je človek in njegove najosnovnejše življenjske manifestacije: ljubezen, materinstvo, radost, smrt, samota itd.

Se ta mesec bo umetnica razstavljala v Moderni galeriji v Ljubljani, v juliju pa na Reki.

življenje na naši vasi

Da bo naš proizvajalec več in ceneje pridelal

Pretekli teden je imela šmarska Poslovna zveza svoj letni občni zbor, katerega so se delegati — največ upravni kmetijskih zadrug — udeležili v lepem številu. Okrajno zadrugo zvezo Celje je zastopal njen podpredsednik tov. Franjo Jeraj, republiko pa inženir Peternel iz Ljubljane. (Kritika, da se tako važnega zborovanja ni udeležil niti en zastopnik političnih organizacij šmarske občine, je bila vsekakor umestna!)

Predstavniki poslovne zveze, tovariš Videčnik, je zbrane delegate glede na obširno poročilo, ki so ga prejeli že pred zasedanjem, opozoril še na nekatere bistvene probleme, ki zadevajo kmetijstvo šmarskega področja. Glede kooperacije je omenil, da so se zadrugne organizacije okrog tega vprašanja nedavno še bolj ali manj lovile, izkušnje preteklega leta pa so že precej izkristalizirale stališče današnjih kooperacijskih odnosov. Kooperacije v svinjereji so bile prvi tovrstni pogodbeni odnosi med zadrugo in kmetom, ki so se začeli razvijati v šmarski občini. Skrajja je bilo precej nezaupanja, končno pa so se te oblike le utrdile in v zadnjem času postale tako zadrugam kot proizvajalcem predmet zanimanja. Precej uspeha so imeli tudi pri akcijah setve italijanske pšenice, čeprav planske zadolžitve sprčo objektivnih težkoč niso v celoti izpolnili. Dejstvo pa je, da v uvajanju novih sort, s temeljitimi zemeljskimi pripravami in smotrnim gnojenjem navajajo svoje proizvajalce k boljšemu koriščenju površin.

Kljub temu, da so zadrugi svetli temelji premelevali probleme okoli kooperacije, je ta pojem marsikateremu zadrugnemu uslužbencu še prilično nerazčiščen. Geslo: več in ceneje proizvajati bo moral razumeti in upoštevati slednji kmetijski proizvajalec in je bil zato umesten predlog tov. Videčnika, da bodo morali sindikati zadrugnih delavcev in uslužbencev storiti svojo dolžnost in se o teh problemih s svojimi člani tudi temeljito pogovoriti.

Glede umetnih gnojil je tov. Videčnik pripomnil, da jih je na območju šmarske poslovne zveze dovolj — preko 1700 ton. Težave pa imajo okoli vskladiščenja teh gnojil, saj primernih skladišč povsod primanjkuje. Razen tega so delegati ugotavljali, da v tekočih akcijah ni bilo vedno pravočasno na razpolago umetnih gnojil. Kmetijske zadrugne so si morale druga od druge izposojevati gnojila in jih prevažati iz kraja v kraj. Takšno zamudno dovažanje je povzročilo nepotrebne stroške obdelave. Tudi razpečevanje gnojil je bilo pomankljivo, saj so nekatere zadrugne takoj dobile vse naročene količine hkrati, medtem ko so druge čakale brez vsakega kilograma do zadnjega trenutka. Takšna nepravilna porazdelitev umetnih gnojil je v veliki meri — vsaj ponekod — zavrila zemeljska dela.

Delegati so ostro kritizirali tudi industrijo umetnih gnojil zaradi izredno slabe embalaže. V slabe vreče natrpajo gnojil kolikor jih pač gre notri, in ker vreče ni-

majo določene teže, imajo zadrugne zelo zamudno delo s tehtanjem.

Precej so na občnem zboru govorili tudi o razvoju mehanizacije na tem področju. Organizacija dela strojnih odsekov pri zadrugah je bila v preteklem letu pomankljiva, saj če računamo 8 efektivnih ur za 100 odstotno izkoriščen traktorski dan, potem je bil le-ta pri njih izkoriščen komaj 47,5 odstotno. Iz tega sledi, da strojni odseki niso znali najti ustreznega zaposlenja traktorjem in njihovim priključkom. Če omenimo še rentabilnost strojnih odsekov, moramo prenesti mnenje občnega zbora, da so skoraj večina delali z izgubo. Dobičke izkazujejo le strojni odseki pri KZ Pristava, Imeno in Sentvid. Največ krivde za pasivnost strojnih odsekov je pripisati slabim kalkulacijam. Izrazito težak je bil položaj strojnih odsekov, ko so prevzemali tudi pogodbeno obveznost gle-

de obdelave zemljišč za kooperacije in se pri tem ravnali po teoretičnih normativih. V teh izredno težkih, hribovitih predelih so bile vse povprečne norme za 60 % prenizke.

Vse te izkušnje preteklega leta nakazujejo poslovnemu zvezi potrebo po bolj racionalnem izkoriščanju kmetijskega strojništva na šmarskem področju. Pa še nekaj: v strojne odseke bo treba nastavljal le najvestnejše in dobre traktoriste, predvsem pa take vodje odsekov, katerim bodo vse okoliščine obdelave jasne. Seveda pa bo to sprčo občutnega pomankanja kadra zaenkrat težko izvedljivo.

Tudi za poslovno zvezo velja, da ima premalo strokovnega kadra — saj ima enega samega agronoma, ki le s težavo obvlada položaj, in bo zato njena važna naloga v bodoče, da si ta kader zagotovi.

V Lesičnem gradijo

Zadrugniki iz Lesičnega si bodo postavili poslopje za skladišča, poljedelske stroje, vozila in drugo. Kamenje in gramoz že dovažajo in kupili so tudi že gradbeni les. Mladi zadrugniki popisujejo člane, ki bodo prispevali primerno število ur prostovoljnega dela. Poslopje bo do konca leta pod streho. V načrtu je kot nadzidek tudi gradnja dvorane, za katero se ogreva posebno mladina, da bi mogla popestriti prosvetno delo. V tem posloppju bo našel svoj prostor tudi krajevni urad.

»Sedaj boste končno le prišli do skladišča in shramb za stroje, sem nagovoril upravnik Votčino. »Res je. Skladišča so nam neobhodno potrebna. Na pol prazna skladišča so slabo sprichevalo za zadrugo, zato nas čaka najvažnejša in morda najtežavnejša naloga, da jih napolnimo. Dvigniti hočemo z agrotehničnimi pripomočki načrtno kmetijsko proizvodnjo do skrajne zmogljivosti. Premagati bomo morali velike napore

z ozirom na tukajšno kmetijsko zaostalost. Zelo vesel bom dneva, ko bodo skladišča pretesna, kajti tesnobe se bomo lažje iznebili kakor praznine« je dejal upravnik.

-in.

Da preprečimo večje nesreče

Na občinski cesti v Kaplji vasi pri Preboldu vodijo preko potoka Boljske trije mostovi, ki nimajo varnostnih ograj. Ko so pred leti obnavljali mostnice, so ograje menda pozabili. Mostovi s polomljenimi ograjami nudijo kaj žalostno sliko.

Domačini tega predela opozarjajo pristojne ljudi na pretečo nevarnost, ker so poplave tu pogoste. Poplave Boljske dosežejo tu neredko višino mostov ali pa cel več. Promet preko teh mostov je velik, saj leži lep del Kaplje vasi v hribih — mostove pa uporablja tudi

mного šolskih otrok, ki obiskujejo gimnazijo v Preboldu, delavci tekstilne tovarne in drugi. Tudi promet z vprežnimi vozili je tu velik, saj se nahajajo na oni strani mostov velike gozdne površine.

Večkrat smo pristojne opozarjali tudi na potrebo, da se na tem nevarnem mestu namesti električna razsvetljava — naleteli pa smo na gluha ušesa. Javna razsvetljava je dosedaj samo pred vaško gostilno. Domačini so mnenja, da bi bila pač bolj potrebna na omenjenem mestu.

Opozarjamo ponovno, da ti mostovi — zlasti ponoči — predstavljajo resno nevarnost za ljudi in živino, zato je nujno, da jih zavarujemo. Sicer bo odgovornost za morebitne nesreče padla na tiste, ki so naša pravočasna opozorila prezrli.

organizacije skrbe, da bo proslava kar najbolje uspela.

Prebold pa bo spremenil tudi zunanji videz. Olepševalno turistično društvo bo v romantičnem gozdičku poleg kopalnega bazena opremilo kar sedem weekend hišic! Kmetijska zadruga dograjuje kar velik Hmeljarski dom, ki bo v Preboldu največja in najlepša zgradba. Društvo prijateljev mladine bo začelo graditi otroški vrtec. Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« ima v načrtu popravilo in razširitev Doma Svobode. Zene-zadrugne skrbe, da se kar največ žena in mladink udeležuje tečajev. Mladi zadrugniki so imeli traktorski tečaj in druga predavanja iz kmetijstva. Na osemletni šoli bodo ustanovili šolsko zadrugo. V samem Preboldu je v načrtu asfaltiranje ceste in zunanje čiščenje obcestnih zgradb. Telovadno društvo Partizan si je uredilo letno telovadišče z atletsko stezo. V okviru proslave bo več nastopov in raznih tekmovanj.

STRELSKA DRUŽINA V VIRŠTANJU

Društveno življenje se je zadnje čase v Virštanju zelo razgibalo. Kdo bi si mislil, da v tem raztresenem vinogradniškem naselju žive delavci, za društveno izživljanje vneti ljudje. Pred kratkim so uprizorili »Metež«, zdaj pa že spet nastopajo z delom istega avtorja Budakovim »Klobčičem«. Ni dolgo tega, ko so ustanovili športni klub, zdaj pa so se navdušili še za strelstvo in ustanovili strelsko družino, ki šteje 26 članov. S prostovoljnimi delom si bodo uredili igrišče, pomagal pa jim bo s skromnimi sredstvi tudi občinski štab za gradnjo športnih objektov. Dobili so tudi kino-aparatur, ki jo bodo prav tako montirali predvsem z udarniškim delom.

Težko pa pričakujejo načrt za Ljudski dom, ker bi že radi pričeli z gradnjo, saj so nekaj opeke in kamena že pripravili.

žena*dom*družina*žena*dom*družina

Otroci ločenih staršev

»Ne pustim, pa ne pustim svoje 6-letne punčke več k njenemu očetu, ker jo ta samo škruva proti meni!« To energično odločitev sem nedavno slišala iz ust 27-letne razvežane žene, katere zakon se je razbil po obojestranski krivdi. Sodišče je deklico prisodilo materi.

Ce zakona iz teh ali otihi razlogov ne moreta več živeti v zakonski skupnosti, je prav, da se ločita. Nujno pa je, da se oba potrudita, da njun otrok po tej ločitvi ne bo doživljal duševnih pretresov, ki bi lahko bili zanj usodni za vse življenje.

Kadar se starši odločijo za razvezo zakona, se tudi pred sodiščem najprej postavi vprašanje, pri katerem roditelju bo otrok imel največ izgledov za srečno in mirno življenje. Navadno roditelj, ki ima več izgledov, da v materialnem in psihološkem pogledu bolj zavaruje otroka, ga tudi obdrži. Niti oče in niti mati pa nimata pravice, da zahtevata otroka za sebe samo iz egoističnih ali sentimentalnih razlogov.

Dolžnost roditelja, ki ima otroka pri sebi je, da mu zagotovi srečno duševno življenje, da ima otrok občutek brezskrbnosti, zaščite in gotovosti. V domu enega ali drugega roditelja mora otrok najti toplo

ljubezen in nežnost, razumevanje, dobro razpoloženje in strpnost. Najsigurnejši način, da se otroku zagotovi duševni mir in ravnoležje je, da se oba ločena potrudita, da bo otrok svojo naklonjenost in privrženost izkazoval enemu kot drugemu. Zato je potrebno, da roditelji še prej ko se razstanejo, o tem spregovorijo z otrokom (če je seveda že dovolj velik, da razume te spremembe) in da mu obrazložijo slučaj in enostaven in razumljiv način, da otrok ne bo preveč vznemirjen. Najvažnejše pri tem je, da starša, ki se ločujeta, vzbudita v otroku občutek, da bo tudi nadalje pripadal očetu in materi in da ga bosta oba še naprej prav tako ljubila, četudi ne bodo živeli skupaj. Potrebno je tudi, da roditelja skrbno izbegavata, da

pred otrokom ne mečeta krivde za razvezo drug na drugega in pred otrokom ne vodita neprijateljskih razgovorov. Poleg tega je nujno, da otrok ločenih staršev tudi nadalje ostane v zvezi z roditeljem, pri katerem ne živi (bodisi da ga ta obiskuje ali pa otrok, njega). Po takih obiskih bi bilo prav, da bi oče ali mati izbegavala razna vprašanja, kaj ta roditelj dela ali govori — predvsem pa otroku po takih obiskih roditelj, pri katerem otrok živi, ne bi smel kratiti ljubezni in spoštovanja, ki ga otrok izkazuje ločenemu očetu ali materi. Otroku s tem, da mu odtujate očeta ali mater, samo škodite. Tako »maščevanje« nad krivim zakoncem tu ni na mestu, ker se odbije nazaj — na nedolžno dele.

Diskusijski večeri za starše

Starši, pa če so še tako dobri vzgojitelji, so čisto pri vzgoji svojih otrok v zadregi, kako bi rešili ta ali oni vzgojni problem, ki se pojavi v različnih dobah otrokove starosti. Mnogi nimajo prilike, ali pa tudi ne utegnejo študirati tovrstno literaturo, občasna vzgojna predavanja pa spričo množčnosti obiska dostikrat tudi ne rodijo kaj prida uspehov. Starši bi se radi sami ali pa v manjših skupinah pogovorili s strokovnjakom-vzgojiteljem o gotovih problemih.

Te potrebe je v okviru ljudskega izobraževanja uvidela tudi LU, ki je začela ustanovljati tako imenovane šole za starše. Morda je naziv nekoliko ponesrečen in ne kaj prida privlačen za starše, ki si šolo predstavljajo šolske klopi in toga predavanja profesorjev. Ne bi bilo napak, če bi ta naziv spremenili morda v »diskusijske večere za starše« ali kaj podobnega. O tem so te dni razpravljali tudi predstavniki celjske LU, ko so na svojem prvem letošnjem sestanku s starši govorili o pomembnosti tega izobraževanja.

Starši, ki so se prijavili za to »šolo«, bodo poslušali ciklus vzgojnih in drugih predavanj. Namen teh sestankov pa bo, da starši ne bodo samo poslušali predavatelja, ampak da bodo posegali tudi v razpravo, spraševali, predlagali in dopolnjevali program. Le na ta način bodo pomagali zbirati dragoceno gradivo, da bo šola lažje in uspešneje delala. Organizatorji tega tečaja imajo namen delati v manj-

ših skupinah (največ do 50 staršev), ker bodo na ta način lažje dosegli intimnejše razgovore. Vzgojna predavanja bodo ponazorjena tudi s filmi. Ob zaključku te šole — ali kakor bomo že imenovali te sestanke — bo organizator razpisal tudi anketo in starši bodo gotovo na tem mestu pogumno povedali, kaj jim je bilo všeč in kaj ne. Izkušnje bodo LU služile kot dragoceno gradivo za bodoče delo s starši.

3. številka revije »OTROK IN DRUŽINA«

Letošnje praznovanje pomaži, ki se ga veseli naša mladina, se bo prepletalo s praznovanjem 40. obletnice ZKJ in SKOJ. V naši reviji boste našli napotke, kako bomo lahko yskladili obe praznovanja.

Venčeslav Vinkler je za to priložnost priredil prizorček iz svoje zgodbe »Hlebeček kruha«, Marija Jagodic pa je priredila nekaj otroških ljudskih iger in pesmi.

Za stanovanjske skupnosti je glede varstva otrok nedvomno najtežavnejše vprašanje, kje dobiti primerne prostore. Tovarišica Ančka Cerinova pa je ugotovila iz prakse, kako je z voljo in iniciativo možno doseči marsikaj, posebno, če najde stanovanjska skupnost pomoč in razumevanje tudi pri občinskem ljudskem odboru. V svojem članku je navedla dva določena primera, kako so v Ljubljani in Kočevju našli in uredili prostore za otroke.

V pomladni čas prihaja tudi urejanje dvorišč za naše otroke. Mnogo praktičnih nasvetov prinaša prispevek tovarišice Vide Hermanove iz Maribora.

V tej številki se nadaljuje razprava o kaznovanju otrok, ki jo piše prof. Franc Strmčnik. Kako obvarujemo svojega otroka občutka manjvrednosti, nam daje odgovor prof. Franc Pečiček. Zelo tehten je tudi prispevek dr. Milice Bergant o pretiranem samoljubju staršev.

Društva ljudske tehnike

ZARIŠČA TEHNIČNE VZGOJE MED ŠOLSKO IN KMEČKO MLADINO

(Nadaljevanje s 1. str.)

Ljudske tehnike v Smarju pri Jelšah, ki ni vezano na nobeno podjetje. Materialno osnovo za svoje delovanje pa si je ta organizacija zagotovila z dobro znano radijsko oddajo postajo. Hvaležna je ugotovitve, da se to društvo ni zaprlo v ozek krog radjskega dela, temveč da je začelo propagirati tehnično vzgojo tudi na vasi. Tako sta nastala kar dva kluba Ljudske tehnike in to v Pristavi in Podčetrtku, seveda tudi s pomočjo tamošnjih ljudi, zlasti pa učiteljev.

Ceprav nastaja v tej zvezi še več vprašanj, pa je vendarle gotovo, da se je z ustanavljanjem klubov Ljudske tehnike po vaseh močno poživilo zanimanje za tehnično vzgojo in da se v takih klubih razvija tehnična vzgoja tudi v najbolj uspešni in najbolj smotrni obliki.

Ni naključje, da se radioamaterski klubi doslej niso kdovekak uveljavili. Po mnenju okrajnega odbora Ljudske tehnike bo treba enkrat rešiti odnos, ki ga ima pristojna republiška zveza do teh osnovnih organizacij. Nekoliko boljše je stanje s šolo klubov. Avto moč društva so z vzgojo voznikov molotnih vozil opravila hvalježno in dragoceno delo. To pa je tudi vse. Zdjaj pa se bo treba pogovoriti o novih oblikah dela in zlasti o tistih, zaradi katerih bodo absolutno najrazličnejših šoferskih tečajev

tudi vnaprej delali v društvu, pri katerem so dobili prvo znanje in vozniške izkušnje.

Posebno poglavje problemov odpirajo broderska društva.

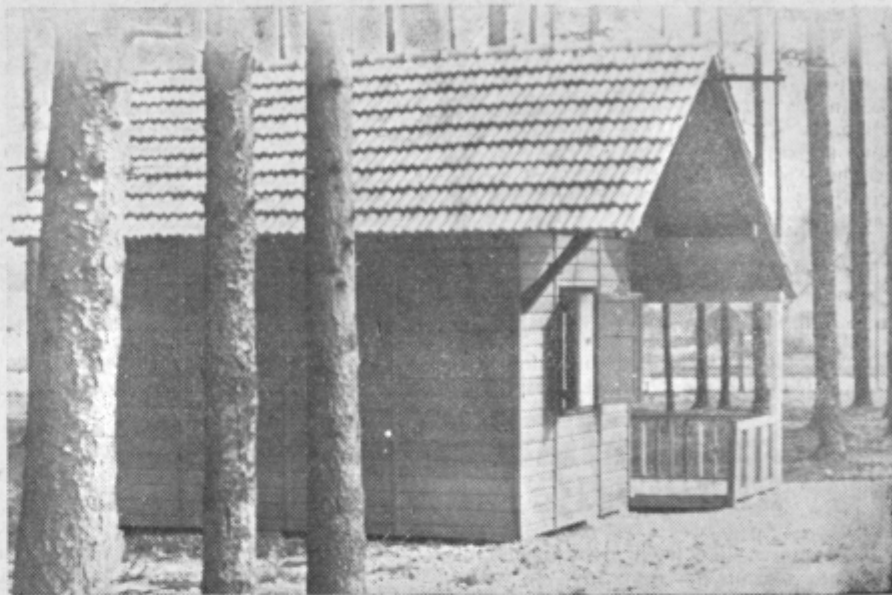
Kot znak živahne dejavnosti in velikih potreb se zdaj na terenu pojavljajo zahteve in želje in končno tudi prvi primeri gradenj domov Ljudske tehnike. Tak dom imajo v Zrečah; pred kratkim pa so ga začeli graditi tudi člani Društva Ljudske tehnike pri Tovarni nogavic na Polzeli. V načrtu pa ga imajo še drugje.

In končno, enkrat se bo treba pogovoriti o pripadnosti organizacij Ljudske tehnike k najbolj primernemu svetu pri okrajnem oziroma pri občinskih ljudskih odborih. Doslej se za delo društev in klubov Ljudske tehnike ni direktno zanimal noben organ komunalnega upravljanja. Razvoj komunalnega sistema, in tudi dejavnost organizacij Ljudske tehnike pa zahtevata svoje.

V sklop vseh teh in še drugih vprašanj spadajo tudi nesreče, ki se pripetijo članom pri delu v krožkih ali klubih. Kdo naj plača stroške zdravljenja in kdo naj nadomesti morebitno izgubo pri zaslužku zaradi trenutne delovne nesposobnosti?

To so vprašanja, o katerih bodo prav gotovo govorili tudi na občnem zboru Okrajnega odbora Ljudske tehnike v Celju.

-mb

Weekend hišice dajejo romantični okolici še lepši videz.

Na splošno željo je Olepševalno in turistično društvo Celje obnovilo gostišče »NA GRICKU« (Petriček), ki prične z obratovanjem v soboto, dne 18. aprila.

Odstranimo pomanjkljivosti, ki kvarijo zunanost Celja

Celje ima veliko lepih in privlačnih turističnih znamenitosti, vendar je nekaj stvari, ki mestu niso v čast in ponos. Skrajni čas je, da odstranimo pomanjkljivosti, ki škodujejo ugledu mesta.

Naša najbližja, dobro obiskana izletna in turistična točka je nedvomno Stari grad. Staro in mlado ljubi sprehode na ta privlačni grad. Toda kaj mora človek doživeti, predno pride do zaželenega cilja. Kmalu od bivše gostilne »Livada« pa do križišča Zvezne ceste in Ceste na grad se bo s polnimi pljuči navžil »prijetnih« plinov, ki prihajajo iz obcestnega jarka. V ta jarek priteka nesnaga iz stranišč blokov Elektro-Celja! Bloka Elektro-Celje že stojita polni dve leti, a vse do danes še niso uredili odvodne kanalizacije in se od prvega dne steka vsa nesnaga v obcestni jarek. Neprimerno vonj se občuti predvsem ob lepih sončnih popoldnevih, poleti pa je smrda naravnost neznosen. Zakaj tega v dveh letih ni opazila sanitarna inspekcija?

Ravno na omenjenem odseku je cesta tudi zelo ozka in je ni mogoče razširiti. V tem grabnju je zelo neprijetno srečavanje motornih vozil. Zato bi bilo pametno, da bi bil odsek od Skalne kleti pa do križišča Zvezne ceste in Ceste na grad samo enosmeren. V drugo smer pa naj bi vozila uporabljala cesto proti Selcam in na Teharsko cesto.

Druga rešitev bi bila preureditev peš poti, ki vodi mimo bivše gostilne »Livada« in se višje v bregu priključi na vozno cesto. Tako naj bi strmejša služila za vožnjo z gradu, a stara, položnejša za vožnjo na grad. S tem bi preprečili vsak zastoj in nevarnost ter zamudno umikanje vozil.

Drugi problem so Selce. Kaj klavna slika se nudi človeku, ki pogleda s pokopališča proti Selcam: polomljeni in viseči plotovi, barake vseh vrst in velikosti, svinjaki itd. Vse skupaj je bolj podobno ciganskemu taboru, kot pa lepo in estetsko urejenemu delavskemu naselju. Nujno je, da bi to naselje uredili. Vsak dan gre na

desetine, ob nedeljah pa na stotine ljudi na pokopališče in grad. Ne sme nam biti vseeno, kakšne vtise odnesejo.

Svojo zgodovino imajo tudi betonske cevi, ki ležijo ob jarku od Selc proti Teharski cesti. Preteklo bo kmalu dve leti, odkar jih žreta veter in dež. Verjetno se ne ve več niti kdo jih je pripeljal in zakaj?

Po mestu in bližnji okolici je veliko lepih in okusno zgrajenih hiš. Med njimi pa je tudi dosti skrajno zanemarjenih. Se bolj grdo sliko pa nudi zgradba »Koteks« in »Planina« na Teharski cesti. Del, ki ga ima »Planina«, je lepo urejen in očisten, druga polovica pa je skrajno zanemarjena. Verjetno bi »Koteks« brez večjih izdatkov lahko tudi uredil svojo polovico.

Obvestilo

Naslove za oglase, ki so pod šifro, ne izdajamo, oziroma ne pošiljamo. Za takšne oglase vložite pisemne ponudbe.

Za ostale oglase, za katere se naslovi in informacije dajejo v upravi lista, bomo pisemno odgovarjali le, če bodo prosilci v svojih pisemih priložili znamko za din 30.

Sprejemanje oglasov in objav zaključimo vsako sredo ob 12. uri.

Uprava Celjskega tednika

gibanje prebivalstva

V času od 28. marca do 4. aprila 1959 je bilo rojenih: 40 dečkov in 34 deklic

Poročili so se:

Adolf Vrečko, komercialist in Marija Janič, uslužbenka, oba iz Celja. Rafael Bornsek, prevoznik in Maksimiljana Janič, knjigovodkinja, oba iz Celja. Jožef Hudej, ključavničar iz Bovš in Ljudmila Balazić, kemična laborantka iz Zagorja ob Savi. Jožef Videc, rudar in Slavica Obrez, pom. delavka, oba iz Celja. Vincencij Krasek, rudar iz Proseniškega in Ljudmila Romih, polj. delavka iz Vrb. Emil Kos, železostugar in Vida Janežič, gosp. pomočnica, oba iz Celja. Maks Polenek, pomožni delavec in Ljudmila Breznikar, pom. delavka, oba iz Celja. Herbert Kopče, gozdar, tehnik iz Drešnje vasi in Pavla Kveder, uslužbenka iz Zalea. Ladislav Lapanja, uslužbenec iz Kopra in Roza Rožič, gospodinja iz Celja. Franc Pulko, delavec in Ana Korošec, kuhinjska pomočnica, oba iz Celja.

Umrli so:

Ivan Naraks, sodavičar iz Celja, star 58 let. Marija Jagodič, vzdrževana oseba iz Vojnika, stara 48 let. Dušan Jan, otrok iz Novega Velenja, star 5 mesecev. Ivan Pešec, logar iz Apenika pri Novem mestu, star 48 let. Nada Ranogajec, otrok iz Brda, stara 5 mesecev. Neža Stramšak, gospodinja iz Ostronjega, stara 76 let. Antonija Zaveršnik, gospodinja iz Celja, stara 85 let.

Ivo Robič bo pel v Celju

V ponedeljek, 13. aprila se obeta Celjanom spet prvovrstna prireditev zabavnega karakterja. Gostovali bodo člani mariborskega »Totega teatra«, ki so že nekajkrat poskrbeli za prijetno presenečenje. Tokrat prirejajo gostovanje enega najprijetnejših jugoslovanskih pevcev Iva Robiča, ki bo pel na prireditvi pod naslovom »Večer nagradjenih festivalnih melodij«. Celjani bodo slišali moderne popevke, nagrajene v zadnjih letih na raznih svetovnih festivalih lahke glasbe v San Remu, Parizu in drugod. Za veselo povezavo na tem večeru bodo spet poskrbeli Božo Podkrajšek, Stel, Janez Klasinc, Janko Haberl in drugi. Pripravljajo pa tudi tokrat Celjanom nekaj nepričakovanih presenečenj. Vstopnice za to prireditev so že v prodaji pri blagajni kina Union. Vstopnina sedežev je 150 din. Predstavi bosta v dvorani kina Union ob 18. in 20. uri.

V. ABONMA KONCERT

Jurica Murai je bil rojen leta 1927 v Varaždinu. Akademijo za glasbo je študiral v Zagrebu in z odliko diplomiral kot eden največ obetajočih jugoslovanskih pianistov v razredu prof. Stanića. Izpopolnjeval se je v Budimpešti, lani pa je končal mojstrsko šolo pri znameniti profesorici in pianistki Marguerite Long v Parizu. Na dosedanjih koncertih v Avstriji, Italiji, Švici, Nemčiji, Belgiji in Franciji so mu priznali izredne zmožnosti tako na recitalih kot tudi na koncertih z orkestrom, ki so jih med drugimi dirigirali Horvat, Hubad, Popov, Sevitzyky in Zaun. Murai je prvi jugoslovanski pianist, ki je snemal mikro plošče z orkestrom. Od leta 1952 dalje je asistent prof. Stanića na glasbeni akademiji v Zagrebu.

Jurica Murai bo igral na poslednjem abonma koncertu letošnje sezone v sredo, 15. aprila v Narodnem domu.

RAZSTAVA SLIK IN GRAFIKE

V proslavo 40-letnice KPJ bo v Celju razstava slik in grafike v mali dvorani Uniona od 12. do 23. aprila letos. Otvoritev bo 12. aprila ob 10. uri dopoldne.

Da bo razstava bolj pestra in zanimiva, bodo razstavljena dela treh likovnih sekcij in to: iz Zagreba »Vinko Jedjut«, iz Ljubljane »Tine Rožanc«, iz Celja »France Prešeren«.

celjski trg

ZIVILSKI TRG DOBRO ZALOZEN

Celjske gospodinjice v tem tednu pač niso bile v zadregi, kaj bi napravile za spremembo svojih jedilnikov, ker nudi celjski živilski trg bogato izbiro spomladanske zelenjave — od motovilca, radica, regrata, spinacea, cvetače pa vse do solate-berivke, glavnote in redkvice. Tudi jajčk in mlečnih izdelkov je na trgu dovolj, nekoliko manj pa je v zadnjem času sadja in tako kvalitetnih jabolk skoro ni moč več dobiti.

Kot smo zvedeli, bomo v kratkem lahko na celjskem živilskem trgu kupili tudi piščance in bo tako vrzel, ko smo vsi zimo pogrešali perutnine, zamašena. Cene bodo, baje, dostopne.

KOMISIJA ZA IMENOVANJE DIREKTORJEV PRI OBLO CELJE

razpisuje mesto

UPRAVNIKA DOMA ONEMOGLIH NA POLZELI

Pogoj: srednja strokovna izobrazba in nekaj let prakse v socialnih zavodih ali nižja strokovna izobrazba z večletno prakso na vodilnem položaju v socialnih zavodih.

Ponudbe z življenjepisom, opisom dosedanjih zaposlitev in potrdilom o nekaznovanju je predložiti na tajništvo Občinskega ljudskega zbora Celje do 1. maja 1959.

Kaj naj delajo?

Na minulih občinskih zborih nekatere občinskih organizacij Socialistične zveze so se večkrat na račun dela, ali bolje rečeno nedela osnovnih in krajevnih odborov SZDL slišale besede, ja, saj niti ne vemo, kaj in kako naj delamo. Res je, da je bilo takih besed malo, še manj pa organizacij, ki se še doslej niso znašle pri svojem političnem delu, toda kljub temu, so sprožile te ugotovitve tudi v razpravah niz komentarjev in priporočil.

Ce za hip odložimo to misel in raji pogledamo po tistih osnovnih, oziroma krajevnih organizacijah Socialistične zveze, ki so dosegle izredno lepe uspehe, vidimo naslednjo sliko — odborniki teh organizacij so delavni ljudje, ne samo v krogu osnovne organizacije Socialistične zveze, temveč tudi v drugih družbenih organizacijah; hkrati pa so znali prisluhniti željam, potrebam in zahtevam terena in članov. Tako so ti odbori postali pravzaprav gibalno vsega dogajanja na terenu; znali so prisluhniti ter reagirati na probleme, ki so se sproti pojavljali. Na ta način so dosegli s svojimi člani tesno povezavo, pristen stik.

DROBNE IZ VELENJA

Delo velenjske Svobode v spomladanski sezoni je živahno. Recitatorji snujejo z glasbeno sekcijo večer pesmi in glasbe. Amatersko gledališče pripravlja opereto »Al me boš kaj rada imela, sedaj pa pričnajo vaditi Cankarjevega Hlapca Jerneja. Z njim bodo najbolj dostojno počastili 40-letnico KPJ.

Sedaj, ko se pričena prava pomlad, naj bi zaživel stanovanski skupnosti v Soštanju in Velenju. Poleg zaželenih servisnih obratov bi bila prepotrebna organizacija otroških igrišč. V obeh krajih so igrišča že uredili. Poskrbeti bi bilo treba le za organizirano delo v njih.

DOBLEŽICE NE BODO VEČ V BLATU

Prebivalcem tega konca med Bistrico in Sotlo se bo kmalu uresničila dolgoletna želja, da bo dograjen vmesni kilometer cestišča v Dobležicah, s čemer bo cesta iz Lesičnega do Golobinjeva gotova. Tako bodo pred nosom imeli železniško postajo v Imenem in se znatno bliže pomaknili k sedežu občine v Smarju.

V OLIMJU SO IGRALI

Prosvetno društvo v Olimju je v nedeljo uprizorilo dokaj zahtevno Nušičevo »Gospo ministrico«. Posebno pohvalno je, da so uspeli, čeprav sta prosvetni delavki osamljeni in povrh poučujeta vseh osem razredov. Režirala je šolska upraviteljica Silva Počivalškova.

In če se zdaj povrtno na praprti misel in skušamo razčleniti vzroke nedejavnosti drugih odborov osnovnih organizacij SZDL, bi morali ugotoviti, da jim je manjkalo vseh tistih odlik, ki so postale stalna metoda dela ogromne večine osnovnih in krajevnih organizacij Socialistične zveze. Manjkala jim je povezava s člani in zato z življenjem terena.

Trikrat zakaj

Prve dni v mesecu. Brivski salon »Marko« na Stanetovi ulici je poln ljudi.

Prav vsi vedo za svoj vrstni red.

Pa vendar...

— Prosim naslednji... se začuje šibek glas pomočnice.

Pa vendar trenutek zastoja, en sam drobec minute, ki je bil potreben za razsodbo vrstnega reda, je izbral nekdo, ki je prišel med zadnjimi...

Zakaj?

Prišlo je do ugovaranja; poslovođa se je celo opravičeval, toda človek, ki je povzročil nered, je ostal na stolu. Ni se zmenil za opazke. Zdelo se je, kakor da je zanj gluh...

Zakaj?

Nekdo, ki je prišel pred njim v salon in bi moral priti na vrsto, je zapustil lokalo...

Zakaj?

Posebna soba restavracije »Koper«. — Prosim steklenico piva! sta naročila nova gosta...

Kmalu je bilo vse na mizi: steklenica »Zlatoroga« in dva kozarca.

Toda, glej, na enem izmed kozarcev so bile še drobtine kruha; poznali so se tudi odtisi mastnih ustnic...

— Ali bi lahko dobil čistejši kozarec, se je glasila ponižna prošnja...

Kaj?

— Prosim drug kozarec, bolj čist...?

Natakar, mlajši, je bil ogorčen. Z nič kaj uljudnim pristopom in čudnim pogledom je vzel v roke kozarec in ga strokovnjsko ogledoval. Ko je le videl na njegovem robu čudne sledove, ki so pričali, da je kozarec slabo umil, je nekaj zamrmral in odšel k točilni mizi.

Zdaj je prinesel čist kozarec.

Postavil ga je na mizo in odšel.

Ni ni rekel; ni se opravičil...

Zakaj?

Nedelja zvečer.

Ljudje so odhajali od zadnje kino predstave.

Iz gostilne se je prizibal možki, za njim pa dvojce otrok...

Punka je imela kakih deset, fantek pa morda pet, šest let.

Nekaj časa so tiho koricali po razsvetljeni ulici...

Ljudje so jih gledali...

On se je zibal, otroka pa stopala korak za njim...

Tedaj se je utrgal mili jok. Zajokal je fantek...

Morda je bil utrujen, morda žejen, mogoče tudi kaj drugega...

— Boš tiho smrkavec! je zarenčal možki...

Grožnja ni pomagala. Otrok je še glasneje zajokal...

Tedaj je dvignil roko, hotel ga je udariti, toda, ker je izgubil ravnotežje, je trda pest zgrešila cilj...

Ljudje so hodili mimo, gledali in molčali...

Fantek je še kar naprej jokal...

Zakaj?

—mb

Turistična dejavnost pred zrelostnim izpitom

Malo prostora v lastni hiši...

RAZGOVOR S SEFOM CELJSKEGA »PUTNIKA« TOV. VUKMANICEM

- NE KOLEDARSKI DATUM, PAČ PA TOPLO VREME IN PRVI TROPI
- INOZEMSKIH AVTOMOBILSKIH TURISTOV SO NAS SPOMNILI,
- DA SE JE ZAČELA NAGLO Približevati TURISTIČNA SEZONA.
- V PREPRICANJU, DA BOMO PRI CELJSKI PODRUŽNICI »PUTNIKA«
- DOBILI NAJZVIRNEJŠE PODATKE, TAKOREKOC IZ PRVE ROKE,
- SE NISMO ZMOTILI. SEF POSLOVALNICE TOV. MILAN VUKMANIC
- JE V TURISTIČNEM »PELE — MELE« SPREGOVORIL O MARSICEM,
- KAR UTEGNE ZANIMATI NAŠE BRALCE:

Naše prvo vprašanje, ki pa z lokalpatriotizmom nima ničesar skupnega, je osredotočeno na naš celjski turizem. Koliko nam lahko poveste o dosedanjem zanimanju domačin in tujih turistov za celjsko turistično področje?

Zanimanje je vsekakor nad pričakovani. S primerno propagando, čeprav le-ta še ni na kakšni švicarski ali italijanski višini, smo vzbudili zanimanje zlasti v bratskih republikah. Vsak dan dobivamo informativna pisma, pa tudi že rezervacije zlasti za naša klimatska zdravilišča ter za Zg. Savinjsko in Logarsko dolino. Ker pa bi

ljudje večidel radi preživeli tu letni odih, smo prisiljeni priporočati pred in posezonski čas. Pričakujemo pa lahko tudi inozemske turiste v naša klimatska in planinska letovišča. Velik je interes tudi za večdnevne skupinske obiske naših krajev, zlasti iz Hrvaške. V interesu nadaljnjega razvoja turizma želimo, da bi se letos naši gostje kar najbolje počutili in da njihovo pričakovanje ne bo pod nivojem naših obetov.

To je jasno. Vsak želi, da se gost v hiši dobro počuti. Seveda bodo k temu morala doprinesti velik delež naša gostinska pod-

jetja, turistične postojanke in turistično olepševalna društva, ter naši ljudje na sploh. Vendar nas v imenu bralcev zelo zanima, kako bomo preživeli dopust, kako bo ustrezno našim željam?

Prej ste govorili o gostu v hiši... Dovolite, da to prispodobno uporabim tudi jaz. Izgleda, da se bomo letos malo utešili v lastni hiši. To velja predvsem za jadransko obalo. Pred kratkim je namreč uprava »Putnika« za Slovenijo organizirala 15-dnevno potovanje svojih odgovornih in

vodilnih ljudi po obali. Obiskali smo vse kraje od Kopra pa vse do konca Crnogorskega primorja, domala vse otoke s turističnimi kapacitetami in ugotovili tole. V glavni sezoni bodo domala vse hotelske, deloma tudi privatne nočitvene kapacitete zasedene z inozemskimi aranžmami. Obmorska turistična društva nam priporočajo isto kot mi priporočamo interesentom za naš okoliš: Izkoriščenje pred in posezonskega časa. V sezoni bo to težje in še to v večjem delu le po privatnih sobah, seve-

da s pravočasno rezervacijo pri »Putniku«. To sicer ni ravno idealna situacija. Inozemskega turizma spričo gospodarskih koristi ne moremo zavračati, naša naloga pa je, da tudi naši delovni ljudje po svoji volji preživijo letni odih. To dvojce pa se letos verjetno ne bo dalo vskladiti. Porast inozemskega turizma, množičnost domačega turizma spričo rastočega standarda, vse to bo terjalo hitrejšo in poglobljeno ukrepe naše družbe...

Torej smo nekako pred zrelostnim izpitom. Kako pa se bomo prebivalci našega področja sami uveljavljali kot inozemski turisti?

Kot doslej bomo v sodelovanju z republikanskimi organi, kolektivni in organizacijami prirejali obiske raznih velesejmov, znamenitih krajev in mest. »Putnik« bo organiziral take izlete v Italijo, Francijo, Zahodno Nemčijo, z ladjo v Grčijo in tudi druge države. Vsa ta potovanja bodo urejena tako, da bodo potniki videli čim več, če le mogoče pri odhodu po eni, pri prihodu pa po drugi progi.

Največjo pozornost pa bomo posvečali izletom po domovini. »Putnik« bo za prvi maj organiziral lepo potovanje za delovne ljudi na Reko, v Pulo, Mali Lošinj in na Rab. Potovanje bo trajalo tri dni in bo stalo nekaj nad 4.000 dinarjev za osebo. Takih cenenih izletov s čim pestrejšim programom bo v okviru »Putnika« še več.

šport • šport • šport • šport • šport

Ob skupščini učiteljev in profesorjev telesne vzgoje

Pred dnevi so v Celju zborovali učitelji in profesorji telesne vzgoje celjskega okraja, kjer so polagali obračun enoletnega dela svojega strokovnega akta.

Izbrano poročilo o delu odbora je podal tov. Slavko Kokot. Uvodoma je osvetlil tudi za ključne jugoslovanske kongrese telesne kulture, ki je šolski telesni vzgoji odredil pravo mesto pri telesnem vzgojstvu naše mladine. Učitelji in profesorji telesne vzgoje so se po svojih močeh kljub objektivnim težavam trudili, da bi na tem področju dosegli kar naj- lepše rezultate. Predvsem so skrbeli za strokovno izobraževanje lastnega kadra in vseh tistih učiteljev, ki danes po sili razmer brez ustreznega naziva poučujejo telesno vzgojo na naših osemletnih in strokovnih šolah. Pri vsem tem delu pa niso pozabili tudi na izpopolnjevanje učitelstva, ki ponujajo v nižjih razredih osnovnih šol, s katerimi so po sedežih občin organizirali enodnevnne seminarje s predelavo učnega gradiva za nizo stopnje.

Druga oblika dela je bila razvijanje športne aktivnosti med šolsko mladino. Celjski okraj že ima določeno tradicijo v množičnih športnih tekmovanjih, ki zajemajo na tisoče šolske mladine. Atletika, smučanje, vaje na orodju, odbojka, rokomet, košarka in nogomet — to so že ustaljene panoge in igre, v katerih se pomirja šolska mladina. Na zavodih se že formirajo športni aktivni, ki bodo slet kot prej prerasli v posebna šolska športna društva. Izvenšolska športna aktivnost je bila doslej več ali manj odvisna le od iniciative in delavnosti

učiteljev telesne vzgoje, za boljše delo na tem področju pa bo treba v bodoče ob razvijanju materialnih pogojev doseči tudi večjo sodelovanje ostalih članov učiteljskih zborov in predstavnikov šolskih odborov.

Na skupščini so učitelji sprejeli obširen program dela. Poleg strokovnih seminarjev in tečajev, v katerih bodo vse prosvetne delavce seznanjali z novimi učnimi načrti, izsledki in napredki v šolski telesni vzgoji, bodo v bodoče z načrtnim usmerjanjem športnim dnevom na šolah dali pravo vsebino, obenem pa vsej mladini omogočili, da preko razrednih, zavodnih, občinskih in okrajnih prvenstev doživlja tekmovalni šport v vseh tistih panogah in igrah, ki so sestavni del obveznega učnega programa. Že v letošnjem letu so na programu množična šolska, občinska in okrajna prvenstva osemletnih, strokovnih in srednjih šol v atletiki in rokometu, ki bodo v mesecih aprila, maja in junija zbrala na tekmovalnih prostorih okrog 15.000 pionirjev in mladine.

Zanimiva je ugotovitev, da sta skupščini od številnih povabilencev prisostvovala le predsednik Sveta za telesno vzgojo OLO Celje in zastopnika AD Kladivarja! Že v tem se opaža, da nekatere množične organizacije še ne upoštevajo pravega mesta šolski telesni vzgoji, ki pa bo ob rasti novega strokovnega kadra postala najmočnejša sila v telesni kulturi tudi v celjskem okraju!

Razširjenemu novemu upravnemu odboru, v katerem so predstavniki iz vseh občin okraja, predseduje tudi v tem letu tov. Slavko Kokot.

Ob letošnjem krosu

V Celju je v soboto bilo na stadionu Borisa Kidriča ob lepem sončnem vremenu nadvse živahno. Preko 250 mladine in pionirjev je ne- strpno pričakovalo strel starterja na letošnji prvi krosni aktivnosti v celjskem okraju. Žal, da društva in mladinski aktivni niso že do tega časa po svojih društvenih, šolah in vaseh izvedli krajevne krose! Prireditelj je bila v počastitev na predvojnega mladega celjskega atleta Toneta Kosa, sekretarja SKOJ, ki je bil novembra 1941 ustreljen kot talec v Mariboru. O liku tega športnika, ki naj bi služil za zgled vsej mladini, je spregovoril Stanko Lorger. Tekmovanje samo je služilo tudi za podelitev naslovov okrajnih prvakov Partizana in Celjske atletike podzvezje. Pri pionirjih srečamo na prvih mestih: Veselac (I. osn.), Pasarič (II. osn.), Krošl, Henigman (I. osn.) in Dergan (Laško). Pri pionirkah — Stožir, Spat (I. osn.), Habjan (II. osn.), Tarnšek in Lubej (I. osnovna šola). Pri mladincih so bili na prvih mestih tekač Kladivarja Naraks, Krumpak, Stebernak in Jarh, le na 3. mesto se je uvrstil odlični Sattler iz Zaleca. Pri mladinkah je zmagala Potončnikova iz Velenja, sledijo pa Tomšičeva iz Zaleca, Padarjeva in Subbergerjeva iz Velenja in Gabrova iz III. osn. šole. Pri članicah so bile na prvih mestih tekmovalke Kladivarja Slamninkova, Belajeva, Tovornikova in Kamenikova. Tudi pri članih srečamo na prvih treh mestih Maleta, Hedžeta, Vukoviča — vsi Kladivar, sledita pa Primožič (Gomilsko) in Her- cog (Rog. Slatina).

Atleti so pripravljeni

V nedeljo je AD Kladivar zopet organiziral atletski miting, ki se ga je udeležilo nad 90 atletov in atletinj iz Celja in Zaleca. V vseh disciplinah je bil viden lep napredek. Stanko Lorger je zmagal na 100 m, 300 m in v skoku v daljino s prav dobrimi rezultati. Brodnjak je bil zmagovalec v metu krogla, kopja in v skoku v višino tudi s solidnimi storitvami, mladi Polovič Tomo je 5 kg težko kroglo zalučal kar 15,90 m daleč in postavil nov celjski mladinski rekord. Odlikovala se je tudi skokovnica v metu kopja z metom 38,72 m, kar je prav tako nov celjski rekord! Pri mladinkah je Medvečkova iz Zaleca zopet pokazala svoje sposobnosti v metih, Catrova pa je s 145 cm v skoku v višino postavila za začetek sezone prav dober rezultat. Pri članicah je Slamninkova zmagala na 60 in 200 m z 8,4 in 27,5, pri mladincih pa srečamo na prvih mestih še Srnovšnika na 100 m, Suppanca na 300 m, Aužnerja v troskoku, Kača v metu diska, Kokliča v skoku v višino, Vidmarjerja iz Zaleca v metu kladiva in Bertoka v metu kopja. Močno so bili zastopani tudi pionirji in pionirke, predvsem iz III. osnovne šole, od katerih so bili najboljši Zekar, Vajsen- bah in Pisaneč ter Kolarjeva, Spegličeva in Kruščeva. Zmagovalec teka na 60 m pa je bil Zalcčan Kave s 7,9, kar je vsekakor za pionirja odličen čas!

TRGOVINA »RIO« - CELJE
Prešernova ulica
SPREJME
TRGOVSKO POMOČNICO

KMETIJSKA ZADRUGA CELJE
razpisuje mesto
RACUNOVODJE

Nastop službe takoj. Plača po tar-
rifnem pravilniku. Ponudbe z živ-
ljenjepisom in opisom dosedanje za-
poslitve pošljite na upravo zadruga.

CELJSKI TEDNIK — IZDAJA IN
TISKA CASOPISNO PODJETJE
»CELJSKI TISK« — UREJUJE
UREDNIŠKI ODBOR — ODGO-
VORNI UREDNIK TONE MASLO
— UREDNISTVO: CELJE, TITOV
TRG 3 — POSTNI PREDAL 16 —
TELEFON UREDNISTVA 24-23,
UPRAVE IN OGLASNEGA OD-
DELKA 25-23 — TEKOCI RACUN
603-70/1-656 PRI KOMUNALNI
BANKI V CELJU — IZHAJA OB
PETKIH — LETNA NAROCNINA
500 DIN, POLLETNA 250 DIN, CE-
TRTLETNA 125 DIN — ROKOPI-
SOV NE VRACAMO

Ob IV. spomladanskem kolu

Kladivar se je nesrečno vrnil iz Maribora brez točk s tesnim porazom z Branikom 4:5 (2:2). Po vseh očividcev in dopisnikov so Celjani bili prav dobri. Poglavlje zase je bil zopet sodnik, ki je s slabim sojenjem zlasti oskodoval Kladivarja. Branik je srečno odnesel obe točki! Tov. Zdeno Vahtar, športni urednik Večera, je po tekmi izjavil: »Kladivar bi lahko iz Maribora odnesel obe točki ali vsaj eno, saj bi si po lepi tehnični igri tak izkupiček tudi zaslužil. V zadnji minuti je napad Kladivarja napravil izredno priložnost za izenačenje! V tolažbo naj nam bo, da so Celjani na tej tekmi dali kar 7 golov! Kako? Za Branik Celjan Roj- nik kar 5, za Kladivarja pa Vodeb 2 iz dveh 11 metrov. Piki in Iribernik pa po enega.

V Celjski podzvezni ligi je Celje doma s 6:0 porazilo Partizana iz Sl. Konjice. Čeprav igra ni bila na posebnih višini, pa je nekaj 100 gle- dalcev uživalo ob tehnično dovršeni igri in realizatorski sposobnosti Letnerja, ki ga lahko

brez dvoma prištevamo med najbolj nadarjene celjske nogometaše. Letner je kar štirikrat potresel mrežo Konjičanov, dvakrat pa mladi Rebersak, pravtako mnogo obetajoči nogome- taš. V derby tekmi v Storah je Olimp podlegel z 1:2 Kovinarju. Soštanjani so doma kapitu- lirali Proletarcu z 0:2. Velenjčani pa so po- skrbili za veliko presenečenje, ker so sredi Brežic s 3:1 (2:1) prekinili serijo zmag v spo- mladanskem tekmovanju Brežicam. Svoboda je premagala Rudar (Hr.) s 3:1, Rudar B (Tr.) pa Bratstvo (Hr.) z 2:0. Če ne upoštevamo rezul- tatov B ekipe Rudarja iz Trbovelj, ki tekmuje izven konkurence in srečanje Bratstvo (Hr.) : Olimp, na katerega je vložen protest Olimpa, je stanje na tabeli po XV. kolu: Proletarec 20, olimp in Rudar-Partizan (Vel.) 16, Bratstvo (Hr.) in Kovinar (Store) po 15, Celje in Brežice po 14, Rudar (Hr.) 12, Svoboda in Partizan Slov. Konjice po 9 in Partizan Soštanj 6 točk!

Trikrat Celje-mesto in dvakrat Celje-Gaberje

Okrajno prvenstvo Partizana v rokometu je zbralo le skromno število ekip, med njimi sta bili iz žalske občine zastopani samo dve dru- štvi, iz laške, šentjurske, smarske in moziške občine pa nobeno! Ob tem se človek res vpra- šuje — ali rokomet še res ni prodr v partizan- ska društva, saj je od vseh iger najenostav- nejši, sicer pa izredno dinamičen in fiziološko učinkovit, da zasluži svoje mesto v okviru redne partizanove vadbe! Pastimo razglablja- nja... Pri mladincih so nastopile le 4 ekipe, med katerimi je Celje-mesto osvojilo 1. mesto pred Velenjem, Celje-Gaberjem in Slov. Konji- cami. Rezultati: Velenje : Konjice — 18:6, Celje- mesto : Celje-Gaberje 16:9, Celje-Gaberje : Sl. Konjice 18:10 in Celje-mesto : Velenje 11:9.

KOSARKA

Tradicionalni ženski košarkarski turnir v počastitev DNEVA ZELENICARJEV bo v ne- deljo, dne 12. 4. 1959 s pričetkom ob 10. uri. KK Maribor : KK Celje ob 10. uri. KK Maribor : KK Ljubljana ob 15. uri. KK Ljubljana : KK Celje ob 16. uri. Predtekma članski moški ekipi RUDAR Tr- bovlje : KK Celje ob 8.30 uri.

MOSKO IN ZENSKO KROJSTVO
Celje, Titov trg 3

razpisuje delovno mesto

računovodje

Pogoji: srednja strokovna izobrazba ter daljša praksa pri tem delu.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Plača po tarifnem pravilniku.

Ponudbe poslati do 25. aprila 1959.

KOMISIJA ZA IMENOVANJE DIREKTORJEV PRI OBLO CELJE

razpisuje mesto

DIREKTORJA OBRTNEGA PODJETJA STEKLAR V CELJU

Pogoji: kvalificiran steklar z mojstrskim izpitom z najmanj 10-letno prakso z nekaj let na samostojnem vodilnem mestu.

Ponudbe z življenjepisom, opisom dosedanjih zaposlitev in potrdilom o nekaznovanju je predložiti na tajništvo Občinskega ljudskega odbora Celje do 1. maja 1959.

KMETIJSKA PROIZVAJALNA POSLOVNA ZVEZA ŽALEC

RAZPISUJE

javno pismeno licitacijo

oddaje gradbenih in obrtnih del novega 16-stanovanjskega bloka v Zalcu v vrednosti ca. 16.000.000 din, ki bo v torek, dne 5. maja t. l. ob 10. uri v upravnih prostorih KPPZ Zalec.

Odobrene načrte lahko ponudniki dvignejo vsak dan v admini- straciji naslova proti kavciji 10.000 din.

Pričetek gradbenih del v zakonitem roku po uspešni licitaciji, dokončanje gradbenih del 31. decembra 1959.

Ponudbe oddati v upravi podjetja do 10. ure dne 5. maja 1959. Ponudbe morajo biti opremljene v skladu s tozadevnimi veljavnimi predpisi in plačane občinske takse po tarifi ObLO Zalec.

Kmetijska proizvajalna poslovna zveza
Zalec

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR SENTJUR PRI CELJU razpisuje

javno licitacijo

za prodajo osebnega avtomobila

BORGWALD-HANSA 1500.

Izključna cena je 400.000 din. Licitacija bo 15. aprila 1959 ob 8. uri pri Občin- skem ljudskem odboru Sentjur pri Celju.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja pri
Lesnem podjetju Sempeter v Sav. dolini

razpisuje delovno mesto
računovodje

Pogoj: večletna praksa v finančnem knjigovodstvu. Plača po tarifnem pravil- niku. Ponudbe poslati najkasneje do 20. aprila 1959, ker je nastop službe za- želen čimprej.

Uspeh Partizana Celje - P

Le 3 leta obstoja Partizansko društvo v Po- ljubju, južnem predelu našega mesta. Pod vzor- nim vodstvom našega nemornega tov. Pušnika in Lesa ter ostalih sodelavcev, predvsem pa mladine, je to društvo zavzelo širok razmah. Že v tem kratkem času obstoja, ko se je dru- šтво borilo z nešteti težavami, so uspeli orga- nizirati med aktivno članstvo 10 % prebivalstva tega terena! V 6-tih oddelkih vodi v društvu nad 200 mladine in pionirjev, za katero skrbi 12 vadiateljev in vadiateljic. Kar 11 udeležencev je bilo iz tega društva v okrajnem prednjaškem tečaju — tolika je želja tamkajšnje mladine po strokovnem izpopolnjevanju in prednja- škemu delu! Mladina si je sprudi ustvarjala pogoje za vadbo in si je med drugim zgradila ob desnem bregu Savinje s prostovoljnimi de- lom tudi skromno igrišče za košarko in mali rokomet. Zastopnike tega društva smo srečali na vseh tekmovanjih Partizana in drugih orga- nizacijah, kjer so se odlično uveljavljali. Delo v društvu je neprekinjeno in prednjaški zbor nava bogate vadbe, ki mladino privabljajo v društvene vrste. Nič čudnega tedaj, če je bilo v letu 1958 v tekmovanju za pokal »Ljudske pravice« ocenjeno društvo na drugo mesto v LRS in je poleg tega priznanja dobilo tudi materialno nagrado.

NEDELJSKI SPORTNI SPORED:

Glazija — ob 14.00
KLADIVAR : CELJE — mladina
ob 15.30
KLADIVAR : KRIM
Skalna klet —
CELJE : SVOBODA (Kisovec)
Igrišče Olimpa
OLIMP : BREŽICE
Velenje ob 15.30
VELENJE : SLOV. KONJICE

Lesnina

LJUBLJANA — PRODAJALNA CELJE — PRESERNOVA ULICA

Vam nudi kvaliteto pohištvo

spalnice
kombinirane sobe
kavče in fotelje
kuhinjske opreme
in razno komadno
pohištvo

emajlirani lesenit
parket
rezani les
vezane plošče
in lesenit
panel plošče

Oglejte si naše zaloge, kupujte pri nas in zadovoljni boste!

objave in oglasi • objave in oglasi

PUTNIK SLOVENIJA priredi za prvomajске
praznike:

- S posebno motorno ladjo »Vladimir Nazor« tridnevni izlet po severnem Jadranu. Ude- leženci izleta si bodo ogledali zanimivosti Pule in Malega Lošinja in se prijetno raz- vedrili na Rabu. Cena izleta je 4.350 din.
- Trodnevni izlet z vlakom in ladjo na Rab. Cena izleta je 3.500 din, z legitimacijo K-15 2.100 din.
- Krožni tridnevni izlet z modernimi tur- ističnimi avtobusi po Istri (Koper—Pula—Opatjak). Cena izleta je 4.750 din.

Ne zamudite priložnosti in se pravočasno pri- javite. Prijave za rezervacije sprejema poslo- valnica

PUTNIK CELJE

RAZSTAVA SLIK IN GRAFIKE

V proslavo 40-letnice KPJ bo v Celju 12. IV. otvoritev razstave slik in grafike v mali dvo- rani Uniona. Odprta bo do 25. aprila. Sode- lujejo tri likovne sekcije: iz Zagreba, Ljub- ljane in Celja.

KOLESARSKÉ DIRKE V LJUBECNI

TVD Ljubecna bo priredila v nedeljo, 12. IV. 1959 ob 10. uri dopoldne s startom pri Šumer MNOŽICNE KOLESARSKÉ DIRKE

Prijavijo se lahko vsi, ki imajo veselje do te športne panoge eno uro pred startom.

Vabljeni vsi! »Partizan« Ljubecna

R A Z P I S

»Usnarjstvo« Vransko razpisuje mesto hono- rarnega knjigovodje. Pogoji: strokovna sposo- bnost in večletna praksa. Prijave je treba po- slati do 25. aprila, t. l. Nastop službe s 1. 5. 1959.

OPOZORILO

Opozorjam vsakogar, da nisem plačnik dol- gov, ki bi jih napravila moja žena Krulac Ljudmila, Celje, Ekonomija Babno, ker sva v ločitvenem razmerju.

Krulac Jože, Celje

radio 202m

Nedelja, 12. aprila
12.00 Pogovor z državljani
12.10 Zabavna glasba, vmes objave
12.15 Zeleni ste — poslušajte!

Ponedeljek, 13. aprila
17.00 Celjska kronika
17.10 Trije pevci — tri popevke
17.20 Sportni tednik
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Torek, 14. aprila
17.00 Celjska kronika
17.10 minut v triletnem taktu
17.20 Dr. Jurij Zalokar: »Alkoholizem — vir duševnih motenj«
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Sreda, 15. aprila
17.00 Celjska kronika
17.15 Poje moški zbor »Svobode« Celje p. v. Borisa Ferlinca
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Cetrtek, 16. aprila
17.00 Celjska kronika
17.10 Poje Nada Pretnarjeva, igra ansambel »C«
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Petek, 17. aprila
17.00 Celjska kronika
17.10 Domače viže in napevi igra trio Maks Kavčiča, poje Stanka Goriskova
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Sobota, 18. aprila
17.00 Celjska kronika
17.15 Prežihov Voranc: Gospodstvo polje (za duševna glasba, vmes objave
radio priredil Janez Vrhanec)
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

O B J A V A
Združenje šoferjev in avtomekanikov, podruž- nica v Celju prireja strokovni tečaj za kvali- ficiranje poklicne šoferje. Tečaj je namenjen šoferjem, ki že imajo šoferski izpit, a nimajo prevedbe o kvalifikaciji, pomočnikom šoferjev, traktoristom in avtomekanikom, ki bi hoteli postati poklicni šoferji.

Prijave sprejemamo do 10. maja 1959 pri tov. Antonu Dobniku na »AVTOSERVISU« Celje.

FINANČNA KNJIGOVODKINJA : z 12-letno prakso želi spremeniti službo v industriji. Naslov v upravi lista.
PRODAM ugodno živinsko krmo ter zidno opeko (ročno). Mastnak, Gorica, Dobrna.
PRODAM motorno kolo NSU 250 ccm, brezhiben. Naslov v upravi lista.
PRODAM gradbeni material. Informacije v go- stilni Terjav, Bukovžlak.
PRODAM 2 stavbeni parceli v Slančah pri Bu- kovžlaku. Naslov v upravi lista.
PRODAM travnik v izmeri 1 in pol hektara na Ostržnem in njivo v Levcu. Kopačin, Medlog štev. 8, Celje.
PRODAM štiriokonski kozolec in trodelno že- lezno brano. Naslov v upravi lista.
PRODAM moped. Ogled v krojaštvu, Celje, Razlagova ulica 13.
PRODAM sodobno parcelo in 100 litrov jabol- enika. Naslov v upravi lista.
PRODAM dobro ohranjeno klavirsko harmoniko 96 basov, 6 registrov znamke »Scandall«. Cena ugodna! Ivan Berglez, Celje, Breg 34.
PRODAM večjo količino gnojia. Naslov v upravi lista.
PRODAM zemljišče Cret—Teharje, primerno za sadovnjak (višja lega). Naslov v upravi lista.
PRODAM ugodno ca. 800 kg sladke krme. Sto- kias Marija, Celje, Zagrad 65.
PRODAM manjše posestvo s poslopjem. Bračič Marija, Drešinja vas 32, Petrovče.
KUFIM sobo in kuhinjo, ali garsonijero. Na- slov v upravi lista.
ZAMENJAM sodobno stanovanje v Celju za stanovanje v Ljubljani. Naslov v upravi lista.

ZAHVALA

Svojim delovnim tovarišem in tovarišicam iz skladišča gotove posode v Tovarni emajlirane posode Celje se prav priročno zahvaljujem za njihovo tovariško pozornost, ki so mi jo izka- zali ob mojem odhodu v pokoj.

Ivan Vizjak

koncerti • koncerti

Sreda, 15. aprila: V. abonma koncert — pianist Jurica Murai iz Zagreba.
Cetrtek, 25. aprila: XIV. redni letni koncert mladinskega mešanega zbora gimnazije — dirigent: Egon Kunej.

gledališče • gledališče

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE
Sobota, 11. aprila ob 15. uri — Frederick Knott: Klič! »Me za umor — Gostovanje v sindikalni dvorani Cinkarne.
Nedelja, 12. aprila ob 15.30 uri — Roman Brandstatter: Molke — ob 20. uri — Mirko Zupančič: Situacije — Gostovanje v Drami SNG Ljubljana.
Ponedeljek, 13. aprila ob 20. uri — Janex Zmavc: V pristanišču so orchevo lupine — Gostovanje ljubljanske Drame v Celju.
Sobota, 18. aprila ob 16. uri — Colette: Gigi — Zaključena predstava za železničarje.
Nedelja, 19. aprila ob 14. uri — Colette: Gigi — Gostovanje na Ljubnem ob Savinji — ob 20. uri Colette: Gigi — Gostovanje v Rečki ob Savinji.

kino • kino • kino • kino

KINO UNION
Od 15. do 16. IV. »Skoki vejevje nebov, juže- slovanski film
KINO METROPOL
Od 15. do 16. IV. »Dama in potepuh« ameriški barvni cinemascope

Nekaj vtisov

IZ ZAPADNEGA SVETA

Adria-ekspres nas hitro popelje preko Jesenic na avstrijska tla. Desetminutni odmor v slovenskem mestu Beljaku in nato nevezdrno naprej. Na tej domači postaji srečujemo fante v značilnih zelenih uniformah, tu in tam lahko prisluhnemo slovenski govorici.

München, Frankfurt. Nad tisoč kilometrov dolga proga. Levo in desno ob oknu tečejo nemške vasi in mesta. Oko skoraj ne vidi razvalin. Povsod vzoren red in čistoča, raz vseh oken visi živo svetlo. Ni se težko vplesti v pogovor z Nemci, ki sedijo z nami v kupeju. Letni oddih, da. »Kako srečni ste vendar vi tam, ker imate tak lep mir. Človek se tam res lahko spočije. Pri nas tega ni. Vaš Bled in vaš Jadran nam je zelo, zelo všeč!« je dejala temnopolta, mlada Nemka, ki je sedela ob meni. V Münchenu smo. Ze ceste v predmestju so natlačene z avtomobili. »Ne smete si misliti, da nam avtomobili prinašajo srečo, ne. Ubijajo nas, ubijajo naše živce in naše žepce. Poznam družine, ki se za weekend odpeljejo več sto kilometrov stran, da bi se spočile. Ogromno izdajo za bencin in ko se vračajo, so prej lačni kot siti. Avto jim požre ogromno denarja!«

In že se v takem navezanem pogovoru približujemo polmilijskemu mestu Frankfurtu. Izstopimo. Na pločniku ob postaji moraš dobro paziti, da ne zamudiš zelene semaforne luči. Sicer zopet čakáš.

Nemci so ob prometu zelo disciplinirani. Ko pozneje prečkam stranske ceste, vidim, da ljudje kljub temu, da ni vozil, mirno čakajo na zelen signal in šele potem križajo cesto.

Frankfurt je mesto, kjer srečujemo črnce v ameriških uniformah in domačo Wehrmacht v oblekah, ki te takoj spominjajo na okupacijo. Mladi fantje — vojaščina je postala sedaj v zahodni Nemčiji obveznost — korakajo in pojo pesmi, ki so jih peli njihovi predniki. Nekam čuden in hladen občutek, ko jih poslušáš.

Poglej si, človek, življenjski standard tu! Ali je res tako bleščeč, kot pravijo tisti, ki živijo tam! Lahko bi bil! Toda že letos odpade od 39 milijard mark nad 12 milijard za oborožitev. To je kamen, ob katerega se mnogokrat spotikajo nemški sindikati in nemški delavci, ki mu ni do vojne.

Ze v nekaj dneh se z mojim poznanecem seznanim z mnogimi Nemci. V njih ni sovraštva in čim jim poveš, da si Jugoslovian, radovedno prisluhnejo in vprašajo: »Aus Tito's Land? O njem mnogo vedo in tudi tu občutíš, da ga spoštujemo.

Nekega večera obiščem delavsko družino. Promet na cestah je še vedno podoben sikanju ogromnega stroja, katerega kolega se nikdar ne ustavijo.

Radovedno se ozrem po stanovanju. Brez posebnega luksuza je ta osemglava družina. V kuhinji je štedilnik na plin, v pralnici pralni stroj, v dnevni sobi pa radio z gramofonskimi ploščami. Pogovor poteka pristržno. Družinski oče, 40-letni možakar dela pri veliki firmi, ki si jo naslednji dan ogledam. 350 mark čistega mesečnega zaslužka. 250 mark za hrano, ki je v Nemčiji enkrat dražja kot pri nas; 50 mark za stanovanje, 50 preostalih mark mora

skrbno obračati, da lahko kaj kupi. Družina brez avtomobila, družina v bogato razvitem industrijskem področju in vendar prej revna kot bogata.

Firma, ki sem jo omenil, je pred dnevi odpustila 800 delavcev. Brez besede. Zaradi konjunkturalne proizvodnje. Menda v taki veliki tovarni najlepši vidiš isto veliko razliko med kapitalisti in izkoriščenimi. Sindikati v njih so skoraj brez moči. Vodilni ljudje v tovarni so gospodje, ki se ne pogovarjajo z delavci. Nehote se spomnim naših delavskih svetov in naših sindikatov. Srečen sem ob misli, da ne bom dolgo živel v Nemčiji. O delavskih svetih pri nas sem pripovedoval tudi nemškim kolegom, ki so radovedno poslušali.

Sicer pa to brezpravno kapitalistično »demokracijo« opaziš na vsakem koraku.

Nocoj sem v gostilni na vogalu popil kozarec jabolčnika za 30 pfenigov. Naslednji dan me je v isti gostilni stal še 35 pfenigov. O cenah tožijo tudi Nemci sami. Zato mora tudi kupec takoj vprašati, kje so najcenejše trgovine.

Nihče ne kontrolira trgovcev. Ročna torbica v tej trgovini stane poldrugo marko, v drugi tri marke in pol.

Tako je življenje tu prav zaradi prostega trga, kot ga oni imenujejo, zelo pisano in zato zelo težavno.

O trgovinah bi se dalo še marsikaj zapisati. Dodam le to, da je opremljene s hladilniki in dob. jačo, predvsem brezalkoholne, ledenomrzle. Sleherno najmanjšo stvarco dobiš v zavotu. Streženo osebje je izredno prikupno.

Dnevi tečejo in vleče me nazaj v domovino. Pomilujem ubežnike iz vzhodne Nemčije, ki jih je tu polno. Domačini pa se jezijo, ker so pač paraziti na njihovem narodnem telesu.

Na videnje! Stiski rok — in moje misli so že pri domači mizi, domači slovenski besedi in pesmi. Na Jesenicah te prijazno pozdravijo naši cariniki, ki te formalno pregledajo prtljago.

Spomini tonejo. Sreča je spet v mojem srcu in srečen sem, da sem doma, kjer ni ukazovalnih in oblastnih kapitalističnih brezdušnih mogotcev.

CANK KAJ SEKA BODO PRETOPILI

V slovitih muzeju voščenih figur v Londonu vsako leto opravijo redno selekcijo zastarelih eksponatov in izpolnjujejo kolekcije z novimi modeli. Tako je muzej

dobil letos nov, trinajsti po vrsti, kip Churchill ter statuo francoskega predsednika De Gaulla. Cank Kaj Seka, odnosno njegov lik iz voska pa bodo, kot nepotreben, enostavno razstopili.

UGOTAVLJANJE RASTLINSKIH BOLEZNI IZ ZRAKA

Zdrave in bolane rastline na različne načine odbijajo infrardeče žarke. Izkoriščajo to svojstvo, lahko iz zraka ugotavljajo njive in polja, okužena s kakšno rastlinsko boleznijo, in to že v začetku infekcije. Znanstveniki so opravili prve poskuse na umetno okuženih žitnih poljih, pozneje pa so to metodo preizkusili na poljih, ki so bila okužena v prirodi. S pomočjo občutljivih fotografskih kamer in s kombinacijo štirih različnih filterjev slikajo njive iz letala, nakar pozneje barvne filme »čitajo«

kmetijski strokovnjaki. Na ta način odkrivajo razne parazitske bolezni na pšenici in koruzi ter neke virusne infekcije na ovsu.

Kuwaitiski šejk Abdulah — razkošje v pešeni pušcavi, pod katero je »morje« nafte...

Ustrelili me, pes!

(Po dogodku iz leta 1941 v Podčetrniku)

Sestnajst let mu je bilo. Proti rahel puh mu je komaj opazno pomračil gornjo ustnico. Ves potr, preplašen je gibezal iz mesta, kjer je obiskoval šesto gimnazijo. Pravkar so Nemci vdrli v deželo, dijaki so se razpršili. Močnejši in starejši so odšli v prostovoljske odrede, nekateri so dvignili glave, ker so bili sinovi nemških tarjev, a Tone, on je bil še mlad in je videl najboljšo zatočišče doma, zato je pribežal naravnost v prijazno hišico, ki se je stiskala pod grič ob Šolli.

»Mama, samo, da sem doma! Zdaj bomo že nekako prestali. Veš, drugi so šli k četnikom, jaz pa kar domov. Hudo pa bo, hudo; ti prekleti Svabi! Ti ne veš, kaj so počeli na Poljskem. Profesor nam je v šoli pripovedoval.«

Doma je bilo čudno; zrak je bil ves tesen. Po cesti pred hišo so se že pomikale nemške čete, ki so prišle v vas brez boja.

in hrupavo zasekal: »Heil Hitler!« Oče je nekaj zamrmral, mama je široko razprla oči in se plaho stisnila proti kotu, čeprav ni mogla s postelje. Franček pa se je stisnil k njej ob postelji.

»Schauen sie doch nicht so dumm aus! Wir sind da! Hausdurchsuchung!« Nemec se je zadržal in mignil ostalim, ki so se drenjali v veži. Eden je lezel na podstrešje, drugi v kuhinjo, tretji je odpiral omare. Vse so razmetali. Očetovo srebrno uro je smeje vtaknil v žep listi prvi, ki je imel svetle našivke na ramenih.

»Sie haben auch einen Sohn; Zwenko oder Zwonko; wo ist er?« je ostro vprašal vojak z našivki.

»Nein. Nimm nobenega Cvenka ali Cvonka.« je odvrnil oče. »Moj sin je Anton, a včasih smo ga klicali tudi Zvonko.«

»Kwatsch, ist ja egal! Wo ist er?« in že je stopil v sosedno sobo; sunil je Toneta

Konjenica, avtomobili, tanki, topovi, sočna paša za oči mlajšega brata Frančka, ki je lezel v deseto leto, so predvsem njega vabili k oknu. Tone je bil mrk in nekaj močatega mu je bilo na čelu, v očeh pa temen odpor. Mama je bila bolna v postelji in je zdaj in zdaj zahlipala. Oče si je strogo vihal brke in šel iz hiše le toliko, da je nahnal kravo v hlevu. Nihče se ni niti enkrat nasmehnil, le Franček je radovedno skilil skozi okno in se mu je vžigal blešč v otročjih očeh.

»Kaj zijaš? Pojdi proč od okna!« se je obregal Tone obenj. Tedaj pa je Franček zagledal postavne konjenike, ki so v vrsti jezili mimo; ob cesti pa je šlo še nekaj vaščanov. Johanov je imel rdeči trak s črnim kljukastim križem nad lahtjo. Vsi so mahali konjenikom, a Mojca je enemu celo vrgla zvončke v naročje. Franček je hitro dvignil roko in pomahal, ko so se konjeniki zasmajali. Plusk, ga je zadelo v lice. Ves osupel je Franček pogledal v rdeč in jezen Tonetov obraz. Skremžil je lice in zatulil: »Mamaaaa!« Ni mogel do-umeti, da ga je udaril brat, ki se je včasih tako rad igral z njim in sta se posebno na paši prekopicavala, da je bilo veselje.

»No, Tone, pusti ga! Saj ne ve,« je dejala mama s tako težkim glasom, da je še Franček utihnil in je bilo topo gluho v sobi.

Cez nekaj dni je stopil oče ves blede s sobo. »Mama, lohan je zdaj baje zupan. Jezen je name, ker mu nisem spregledal tiste goljufije v trgovini. Bojim se, da nam kaj skuha. Od mosta gredo tisti v rjavih oblekah in Johanov brat je z njimi.« Sedel je k mizi, vzel tobačnico in si začel zvijati cigareto. Roki sta se mu tresli, da je dvakrat prespal tobak. Franček se je skoraj nasmehnil. »Oh, bogpomagaj!« je vzdihnila mama. Tone se je samo obrnil in stopil trdo v drugo sobo.

Tedaj pa je že zaropotalo na vratih. Storklaje so vdrli v vežo in visok vojak v rjavih uniformi je stopil med vrata. Topo je pogledal od kota do kota, spustil počasi brzostrelko v levoico, ostro doignil desnico

čez prag, da se je opotekel proti postelji, kjer je preplašeno zrla mama in stegnila blede roki, kot bi ga hotela ujeti. »Er geht mit uns! Sofort!«

»Kam ga hočete odgnati, otroka?« je zavpila mama in se napol dvignila v postelji. »Kaj je storil?«

»Kaj vam je storil?« je rezko vprašal oče.

»Ruhe!« se je zadržal Nemec. »Passen sie auf! Auch sie haben so ein deutschindisches Gesicht.« Obrnil se je k Tonetu: »Hinaus!«

Tone je otrplo stal, kot bi okamenel. Sive oči so osrepele. Niti ustnice mu niso tretnile, le stisnil jih je, da je bilo videti samo tanko bledikasto črto. Pogledal je mamo, ki je zajokala, da so ji solze curkoma lile po bledeh licih. Zgrabila ga je za roko in povlekla k sebi: »Zvonko! Zvonko!« Poljubil jo je in se počasi vpravljalo, odločno stopil proti očetu, za hip obstal, potegnil k sebi Frančka, ga pobožal in poljubil; prvikrat poljubil. Zdaj je zatulil še Franček, ki je doslej le obupano, nerazumevajoče gledal. Tone je obstal pred očetom; bil je visok, kot bi v hipu zrastle. Z obema rokama ga je zgrabil za desnico in vzkliznil: »Očka, ne boj se! Pazi na mamo in Frančka. Vrnem se! Oče je molčal, črni, zavihani brki so trepetali in lice se je zožilo kot bi ga nekaj mukoma nategnilo. Nemec je Toneta zgrabil za ramo in odšla sta skozi vrata. Tudi ostali so odštorkljali v okovanih škornjih.

»Ustrelili me, pes! Ustrelili, ti, judež prekleti!« je naenkrat odjeknil mlad glas, kot bi se trgal iz prsi. Za hip kot bi se nekaj pretrgalo, a že je mama še bolj zajokala in oče, ki je nemo stal in zrl v zaprla vrata, se je vzravnil in naslednji trenutek sedel ob mizi, kot bi se nagibal podžagan hrast.

In drugi dan so si prišepetavali, da je ta mlad fant bil simpatizer narodnoosvobodilnega gibanja. Posebno Johanov je vneto trostil to vest po vasi. On je bil zdaj pri žandarmeriji, zato je tudi prišel z njimi in čval na dvorišču. Sotelski

»SANJČEK« NA DIVJEM ZAPADU

CELJSKE KITICE

Ringa, ringa, raja, lepšega ni kraja, kot je Celje belo, ljubo in veselo.

Zidajo se hiše, dosti pa jih ni še za Celjane tiste, ki pod streho niste.

V športu smo junaki v konkurenci vsaki, le pod nogo žoga rada nas ne uboga.

Zdaj bazen imamo, plavati že znamo v vodi in pijači — Celje tu prednjači!

Vse nam srčne želje izpolnjuje Celje, tu gostilne je dosti, tisoč vseh norosti!

Javno pa stranišče, ki ga človek išče, v sili zaželeno, žal samo je eno...

V Celju tu smo tiči, ki nas ne uniči niti strup iz zraka ne povodenj vsaka.

Celjske zvezde tri so in zašle še niso, vsako noč so jasne, še podnevi krasne.